SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Sote-uudistuksen ja rakennelakiesityksen tilanne

Tiistaina 4.5.2021
klo 13–16

KUNTA-
LIITTO

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Kuntaliiton puheenvuoro

Varatoimitusjohtaja Hanna Tainio

KUNTA-
LIITTO

Kuntaliitto kehysriihen tuloksista: torjuntavoitto

- Pahimmat kuntien valtionosuuksien leikkausuhat eivät toteutuneet hallituksen puoliväliriihessä. Ne olisivat johtaneet veronkorotuksiin ja palvelujen karsintaan.
- Kehyskaudella toteutetaan valtionosuuksien indeksikorotukset ja ennalta päätetyt euromääräiset vos-korotukset, kiky-vähennys jää pysyväksi. Veikkauksen edunsaajille kompensaatio.
- TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle vuonna 2024

Hallitus päätti vaalikauden lopun linjauksista ja vuosien 2022–2025 julkisen talouden suunnitelmasta

Valtioneuvoston viestintäosasto, Valtiovarainministeriö 29.4.2021 20.51

TIEDOTE 274/2021

Hallitus on puoliväliriihessään linjannut mittavista toimista työllisyyden ja talouden vahvistamiseksi sekä kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi koronapandemian jälkeisessä Suomessa. Puoliväliriihen päätökset sisältävät linjauksia niin kasvun vahvistamiseksi, hiilineutraaliuden tiellä jatkamiseksi kuin eriarvoisuuden vähentämiseksi. Toimet on sovitettu osaksi vuosien 2022–2025 julkisen talouden suunnitelmaa, josta hallitus linjasi puolivälitarkastelun yhteydessä. Hallitus teki myös ilmastotoimien puolivälitarkastelun.

Valtioneuvosto kehysriihitiedote 29.4.2021, Kuntaliitto

KUNTA-LIITTO

Sote-uudistuksen tilanteesta

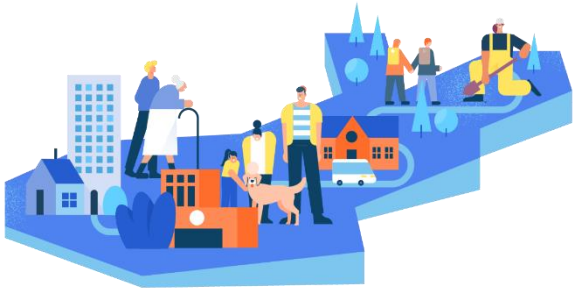

- Kunnissa ja Kuntaliitossa kannatetaan uudistuksen tavoitteita ja uudistuksessa on monia edeltävän hallituksen uudistuksesta poikkeavia kannatettavia muutoksia
- Hallituksen esityksessä on tavoitteiden näkökulmasta kuitenkin edelleen useita ongelmia, joihin tulisi löytää ratkaisuja eduskuntakäsittelyssä
- Erityisesti kuntien talouden tasapainoa ja investointikykyä heikentäviin vaikutuksiin, alueiden ja kuntien erilaisuuden huomiointiin ja sote-palveluiden ja kuntien muiden peruspalveluiden yhteyden turvaaminen edellyttävät huomiota
- Uudistuksen toimeenpano samaan aikaan koronakriisin jälkihoitovaiheen kanssa ja riittävän aikataulun turvaaminen hajanaisesta lähtötilanteesta lähtevien alueiden osalta edellyttää tarkkaa arviointia

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Kuntien arvio uudistuksen tavoitteiden toteutumisesta hallituksen esityksessä

Kuntapulssi 1/2021 – kysely

24.3.-18.4.2021 toteutettuun kyselyyn vastasi 192 kuntaa ja 22 kuntayhtymää.
Vastanneet kunnat kattavat 76 % Manner-Suomen väestömäärästä

KUNTA-
LIITTO

Arviot sote-uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, mikäli uudistus toteutuu eduskunnalle 12/2020 annetun HE:n mukaisesti. Vastausten %-jakaumat, N=214

- Vastaajat arvioivat sote-uudistukselle asetettujen tavoitteiden toteutuvan pikemmin huonosti kuin hyvin
- Kriittisimmin vastaajat suhtautuvat
  - kustannusten kasvun hillitseminen
  - sote-palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen
- Eniten mielipiteitä jakavat yhdenvertaisten ja laadukkaiden sote-palveluiden turvaamista koskevan tavoitteen toteutuminen (27% hyvin, 33% huonosti)
- Sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumiseen suhtaudutaan kriittisesti kaikenkokoisissa kunnissa

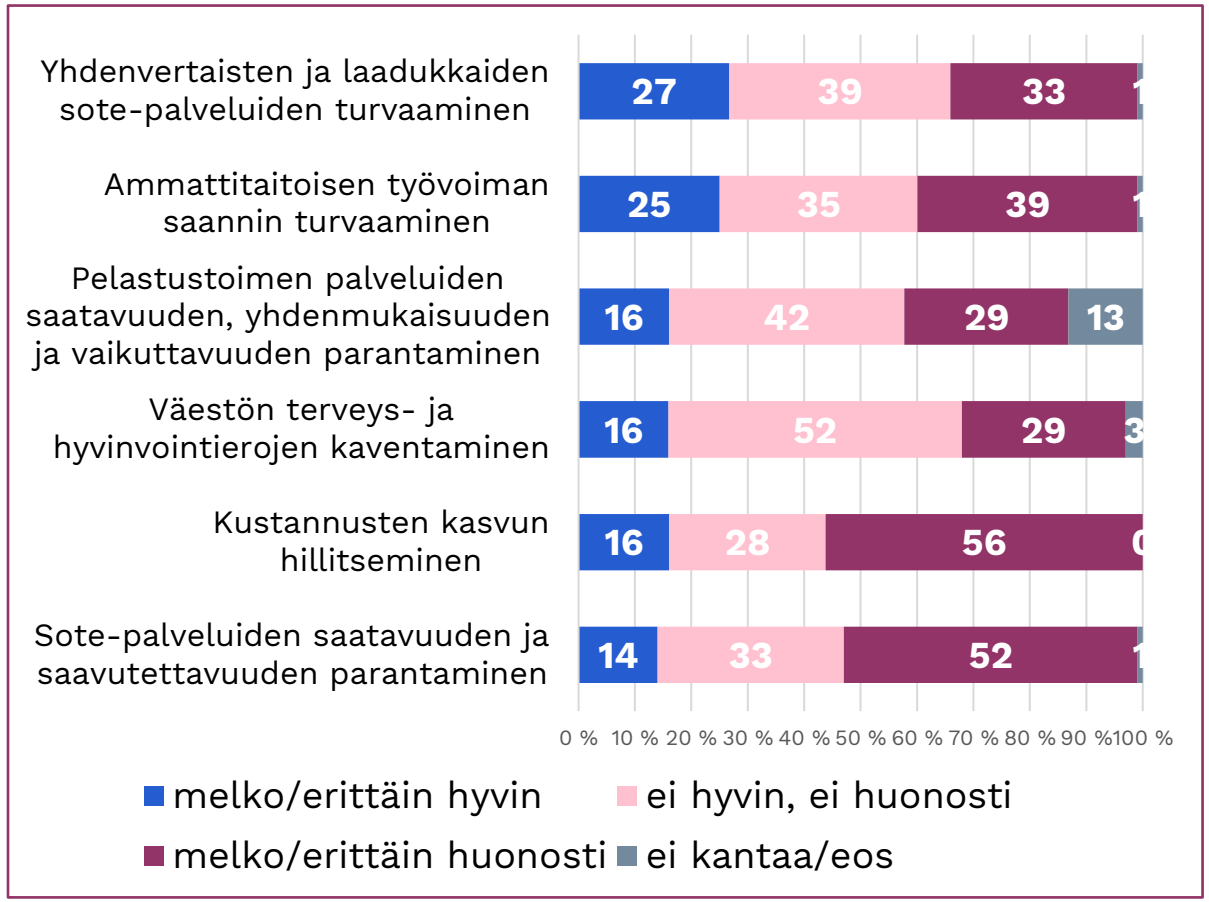

KUNTA-LIITTO

Kuntapulssi 1/2021:

Arviot siitä miten hyvin sote-uudistuksessa arvionne mukaan on otettu huomioon seuraavat kuntakentältä aiemmin esiin nostetut tärkeät näkökulmat. Vastausten %-jakaumat, N=214.

- Vastaajien mielestä kuntakentän aiemmin esille nostamat tärkeät näkökulmat on otettu huomioon sote-uudistuksessa pääsääntöisesti pikemmin huonosti kuin hyvin
- Huonoimmin huomioon otettuja näkökulmia ovat
  - uudistuksen toteuttaminen siten, että kuntien kyky vastata niille jäävistä tehtävistä ei vaarannu
  - alueiden ja kuntien erityispiirteiden huomiointi
  - uudistuksen toimeenpanon vaiheistus
- Digitalisaation mahdollisuuksien laajaa hyödyntämistä on pidetty parhaiten huomioon otetuksi sote-uudistuksessa

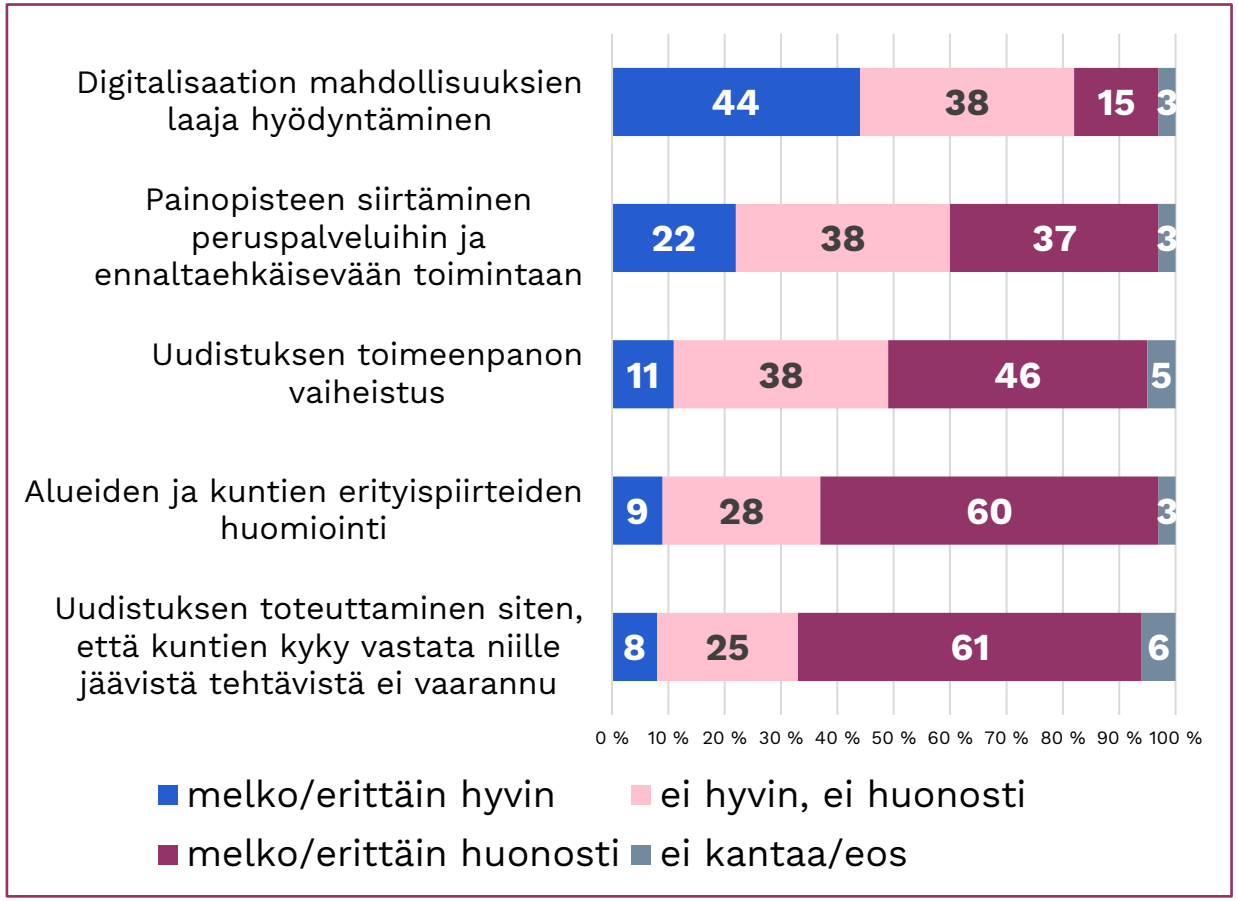

KUNTA-LIITTO

Kuntapulssi 1/2021:

Arviot siitä onko sote-uudistus toteutettavissa ehdotetussa aikataulussa edustamansa kunnan ja alueen näkökulmasta. Vastausjakaumat hyvinvointialueittain*. (N=211)

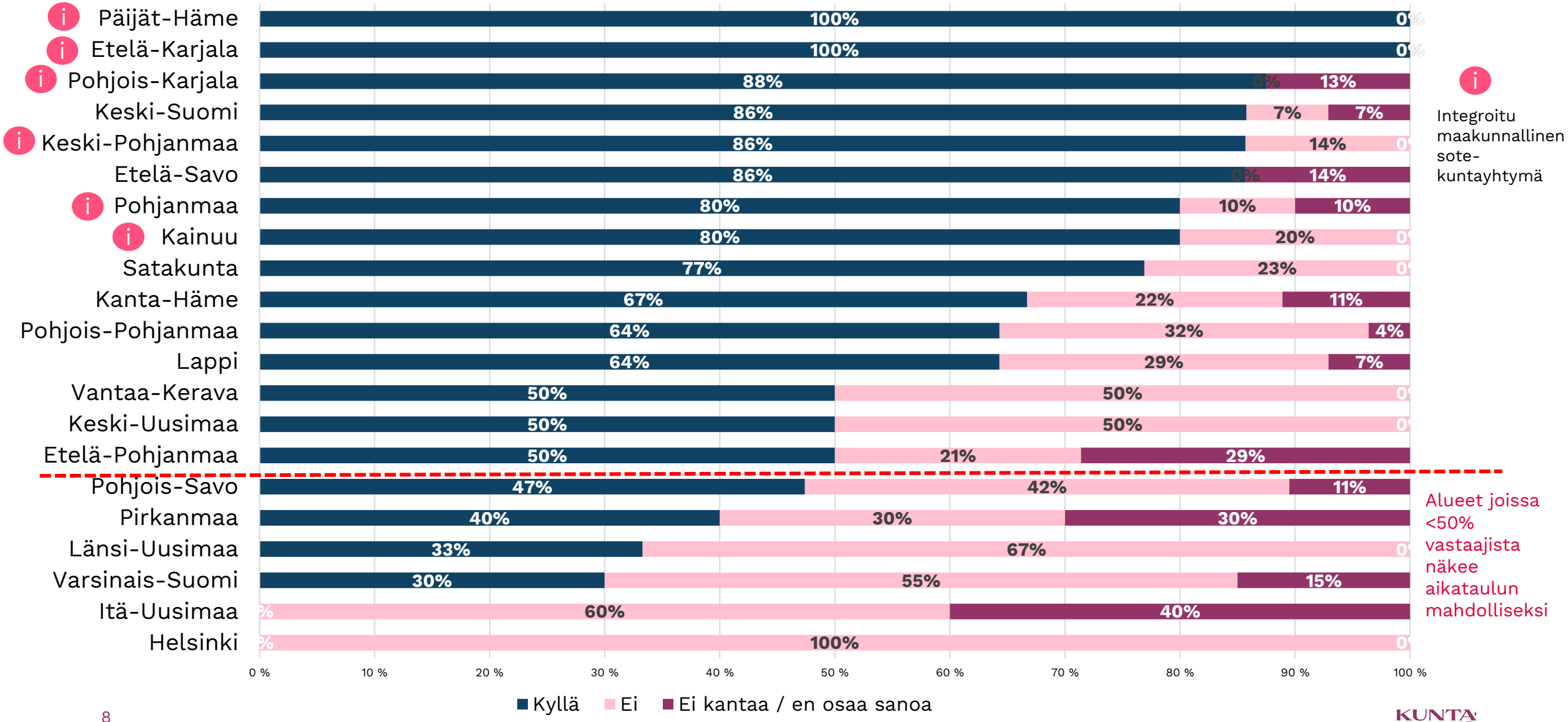

*Kymenlaakso jätetty pois tarkastelusta liian vähäisen vastausmäärän takia.

Mihin vastaajat toivovat kiinnitettävän vielä huomiota ?

- Toimeenpanon aikatauluun ja korona-epidemian jälkihoitovaiheen huomioimiseen
- Lähipalveluiden turvaamiseen myös harvaan asutuissa / maaseutumaisissa kunnissa
- Kuntien investointikykyyn ja rahoitusasemaan uudistuksen jälkeen
- Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön turvaamiseen
- Terveys- ja hyvinvointierojen aitoon kaventumiseen
- Alueellisten erojen voimakkaampaan huomioimiseen
- Yksityisten toimijoiden hyödyntämismahdollisuuksiin
- Kuntien mahdollisuuteen vaikuttaa hyvinvointialueilla tehtäviin ratkaisuihin

Usein toistuvia kommentteja

KUNTA-LIITTO

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Lisätietoa tuloksista ja Kuntaliiton muutosehdotuksista

kuntaliitto.fi/soteuudistus

KUNTA-
LIITTO

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Ohjelma 4.5. klo 13–16

UUDISTUKSEN TILANNE
Kuntaministeri Sirpa Paatero

HALLITUKSEN ESITYKSEN KÄSITTELYN PÄÄTEEMAT

Ministeriöiden, kentän ja Kuntaliiton asiantuntijat

Lyhyt tauko n. 14:15

KUNTALAISTEN ARVIOT SOTE-PALVELUJEN HOIDOSTA JA SAATAVUUDESTA
Tutkimuspäällikkö Marianne Pekola-Sjöblom, Kuntaliitto

KUNTA-
LIITTO

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sote-uudistuksen tilanne

Kuntaliiton sote-tulevaisuuspäivä 4.5.2021
Kuntaministeri Sirpa Paatero

Sote-uudistus

Valmistelun tilanne

- Sote-lainsäädäntö on eduskunnan käsittelyssä ja etenee aikataulussa
- Mietinnöt ovat valmistuneet HaV, VaV, TaV, TyV, SiV
- Mietinnöissä on nostettu esille mm.
  - Uudistus on välttämätön väestön ikääntyessä
  - Uudistuksella on mahdollista tasapainottaa julkista taloutta pitkällä aikavälillä, muutoskustannukset ovat hyväksyttäviä
  - Yleiskatteellinen ja pääosin tarveperustainen rahoitusmalli on perusteltu, rahoitusmallin toimivuutta ja rahoituksen riittävyyttä tulee seurata ja arvioida
  - Kuntien ja hyvinvointialueiden väliseen yhteistyöhön kiinnitettävä huomiota
  - Tutkimusrahoituksen turvaaminen

- Mietinnöissä on nostettu esille mm. (jatkuu)
  - Tukipalvelut, ostopalvelut ja julkisomisteiset yhtiöt sekä niiden asema
  - Kuntien asema uudistuksen jälkeen turvattava
  - Vaalit ja demokratia hyvinvointialueilla
  - Valtakunnan rajat ylittävän yhteistyön selkeyttäminen
  - Helsingin ja Uudenmaan erillisratkaisu teknisin täsmennyksin
  - Pelastustoimen rahoitusta ja palvelutasoa sekä yhteistyötä kuntien kanssa
  - Omaisuuden siirrot ja kompensaatio toteutettava oikeudenmukaisesti ja kokonaisuuden kannalta kestävästi

Hyvinvointialueiden aloittamisen rahoitus lausunnolla

- Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja hyvinvointialueiden vuosien 2021 ja 2022 rahoituksen määräytymisperusteista. Lausuntoaika on 20.4.–1.6.2021.
- Rahoitusta maksetaan sote-uudistusta koskevan lainsäädännön tultua voimaan, kun väliaikainen valmistelutoimielin on asetettu hyvinvointialueella.
- Rahoitus maksettaisiin valtionavustuksena, eikä sen saaminen edellytä hyvinvointialueen omaa rahoitusosuutta.

Hallituksen kirjaukset kehysriihessä: monialaiset maakunnat

- Aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarinen selvitystyö valmistui 12.01.2021.
- Selvityksen tavoitteena oli selvittää, millä edellytyksin ja mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta voitaisiin siirtää hallitusohjelman mukaisesti muodostettaville kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueidelle.
- Selvityksessä ehdotetaan, että sote-uudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaisille hyvinvointialueille siirrettäisiin kuntien nykyisin hoitamat ympäristöterveydenhuollon tehtävät 1.1.2026.
- Lisäksi selvityksessä esitetään harkittavaksi monialaisten maakuntien tehtävien laajentamisen jatkotarkastelu.

Parlamentaarinen työryhmä: Valvonta

- Arvioidut valtakunnalliset uudelleen järjestelyn variaatiot eivät ole myöskään erikseen ja itsessään suoraan toteuttamiskelpoisia vaan edellyttävät arviointia suhteessa muuhun hallinnon, erityisesti valtion aluehallinnon, kokonaisuuteen. Tämä johtuu siitä, että mikäli kehittämisen pohjaksi valittaisiin jompikumpi valtakunnallisen virastomallin variaatioista, purkautuisi valtion aluehallinto merkittäviltä osin.
- Kyseessä on siten merkittävä periaatteellinen valinta koko julkisen hallinnon kokonaisrakenteen näkökulmasta. Valinta tulisi tehdä hallinnon rakenteen ja valtion aluehallinnossa hoidettavien tehtävien kokonaisuuden, ei vain yhden – vaikkakin sinänsä hyvin merkittävän toimialan, näkökulmasta asiaa tarkastellen. Asiaa tulisi selvittää ja tarkastella perusteellisesti kokonaisuuden kannalta eri näkökulmista ja eri hallinnonalojen tehtävien tarpeista lähtien.

Maakuntavero

- Maakuntaveron käyttöönottoa on selvitetty parlamentaarisessa maakuntaverokomiteassa.
- Komitean tehtävänä oli selvittää ja arvioida maakuntien verotusoikeutta maakuntien rahoituslähteenä, sekä selvittää millaisia muutoksia verojärjestelmään ja verotulojen tasausjärjestelmään tarvittaisiin, jos maakuntien rahoitus perustuisi kuntien tavoin valtion rahoituksen ja maksutulojen lisäksi maakuntien verotusoikeuteen.
- Komitean työ valmistui 11.3.2021.

Monikanavarahoitus

- Monikanavarahoituksen purkamista käsitellään omassa hankkeessa.
- Työtä varten on asetettu neljä virkamiehistä koostuvaa valmisteluryhmää 12.11.2020, jotka tekevät valmistelutyötä myöhemmin käynnistettävän parlamentaarisen valmistelun tueksi.
- Valmisteluryhmien tehtävänä on koota ratkaisuvaihtoehtoja monikanavarahoituksen purkamiseksi aiempien hallituskausien aikana tehtyjen työryhmätöiden ja muiden selvitysten pohjalta, sekä selvittää vaihtoehtojen vaikutuksia.
- Valmisteluryhmien työ valmistuu toukokuussa 2021.Parlamentaarinen valmistelu käynnistyy 2021.

Alueellinen valmistelu

- Alueellista valmistelua on jo toteutettu alueilla valtionavustushankkeiden (sote-rakenneuudistus) myötä. Yhteensä 120 miljoonaa euroa valtionavustusta jaettiin alueille keväällä 2020.

- Sote- ja pelastustoimen uudistus on kevään ja kesän 2021 aikana siirtymässä lainvalmistelusta uudistuksen toimeenpanovaiheeseen, jolla luodaan hyvinvointialueiden toiminnan edellytykset ja turvataan muodostuvien hyvinvointialueiden järjestämisvastuun vastaanottokyky vuoteen 2023 mennessä.

- Kevään 2021 aikana on tehty toimeenpanon valmistelua. Varsinainen toimeenpano alkaa vasta lakien hyväksymisen jälkeen.

- Uudistuksen toimeenpanon konkreettiset toimenpiteet tehdään alueellisen valmistelun jaostossa ja sen valmisteluryhmissä, valmistelua tukevissa verkostoissa sekä alueellisissa valmisteluorganisaatioissa.

Toimeenpanon organisointi

Sote-ministerityöryhmä

Sote-uudistuksen johtoryhmä

Muodostuvat hyvinvointialueet

- Sairaan-hoitopiirit
- Pelastus -laitokset
- Kunnat ja kunta-yhtymät

Toimeenpanon koordinaatioryhmä

Ministeriöiden toimeenpanoa koordinoiva VN-tasoinen ryhmä

Ministeriöiden yhteinen valmistelutyö mm. ICT, viestintä, vuorovaikutus, ohjaus

- STM:n toimeen-pano
- VM:n toimeen-pano
- SM:n toimeen-pano

Alueellisen valmistelun jaosto

Aluelähtöinen valmistelu

- Hallintoon, talouteen ja tuki-palveluihin liittyvä alueellinen valmistelu
- Johtamiseen ja osaamiseen liittyvä alueellinen valmistelu
- Palvelujen järjestämiseen liittyvä alueellinen valmistelu
- Yhdyspintoihin liittyvä alueellinen valmistelu
- Kokoava ICT-valmistelu

- Alueellisen valmistelun vastuuhenkilö-verkosto
- Pelastustoimen alueellisen valmistelun vastuuhenkilö-verkosto
- Muut verkostot ja valmisteluryhmät esim. teemakohtaiset pj. THL/STM

Sote-uudistuksen seurantaryhmä

- Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma
- Rakenneuudistuksen valmistelua tukevat hankkeet
- Toivo-ohjelma
- Sote-tulevaisuuspäivät
  Kuntaliitto järjestäjänä

Alueellinen tiekartta hyvinvointialueiden perustamiseen ja järjestämisvastuun siirtymiseen

Lainsäädäntö voimaan

Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 4	Vaihe 5
Vapaaehtoinen valmistelu, 2020	Toimeenpanon valmistelu, HE eduskuntaan 12/2020	Hyvinvointialueiden väliaikaiset valmisteluelimet	Aluevaltuustot 1.3.2022 ->	Järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023

Hallinto, talous ja tukipalvelut (esim. hallinnon rakenteet, demokratia ja osallisuus, henkilöstön siirrot, konsernitalous, omaisuus, sopimukset)

Johtaminen ja osaaminen (esim. kyvykkyydet, johtamisen välineet, tuotannon ohjaus, tietopohja, viestintä, verkostot)

Palveluiden järjestäminen (esim. palvelurakenne, -verkko ja –tuotantostrategia, sähköiset palvelut, asiakasviestintä, yhteistyö)

Yhdyspinnat (esim. kuntien ja yhteistyöalueiden yhteistoiminta, hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistäminen)

ICT-valmistelu (esim. tiedolla johtaminen, tietopohja, tietohallinto, tiedonhallinta ja ICT:n valmistelu)

Hyvinvointialueiden rahoituslaskelma

- Julkaistiin 30.4. (kuntakohtaiset tiedot julkaistaan 12.5.)
- Tämän hetken tiedot pohjautuvat kuntien talousarvioikyselyn tietoihin tammikuulta 2021 (vrt. HE:ssä TP2018 ja TP2019)
  - Huom! Edelleen alustavia laskelmia!
- Siirtyvät kustannukset yhteensä 20,634 mrd. euroa
- Kyseessä poikkileikkaustilanne vuodelle 2022
- Laskelmat tarkentuvat myöhemmin, kun saadaan tp2021 ja tp2022 tiedot

Tulevat laskentapäivitykset

- Seuraavat laskelmapäivitykset syksyllä 2021 ja keväällä 2022
- Syksyllä 2021 päivitetään THL:n tarvekertoimet 2019 ja muut määräytymistekijät
- Kustannukset tarkentuvat seuraavan kerran keväällä 2022 (TPE 2021 ja TA2022)

Kiitos

soteuudistus.fi #sote #tulevaisuudensote

Sote-uudistus

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Eduskuntakäsittelyn keskeiset teemat

Järjestämisvastuu ja yksityisten toimijoiden hyödyntäminen

KUNTA-
LIITTO

Järjestämisvastuu ja yksityisten toimijoiden hyödyntäminen

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM

Sote-uudistus

Lähtökohdat

- Juridiset lähtökohdat:
  - Perustuslakivaliokunnan vaatimus riittävästä omasta palvelutuotannosta viime vaalikaudella liittyi siihen, että sote- palvelut on turvattava kaikissa tapauksissa
    - Perusoikeuksien turvaaminen ei voi jäädä sopimuksien varaan, vaan laissa tulee varmistaa kehikko
  - Järjestämisvastuu edellyttää, että hyvinvointialue kykenee palvelujen saatavuuden turvaamisen lisäksi päättämään laadusta, määrästä sekä valvomaan että ohjaamaan toimintaa
- Tosiasialliset lähtökohdat
  - Monituottajamallista luopumiseen ei ole perusteita
  - Riskit kasvavat nykyisten kuntien/kuntayhtymien ulkoistuksien ja yhtiöittämisten seurauksina, koska hyvinvointialue laajempi

Ehdotetut säännökset ja ostopalvelumahdollisuudet

- Järjestämisvastuu edellyttää mm. riittävää omaa palvelutuotantoa
- Ostopalvelurajaukset kirjoitettu siten, että sallittua, jos ei ole nimenomaisesti kiellettyä
  - Kieltolista lyhyt
    - Julkisen vallan käyttöön liittyvät tehtävät
    - Sosiaalipäivystys, sosiaalityö
    - Ympärivuorokautinen päivystys
  - Virkalääkärivaatimuksen vaikutus?
- Alihankinta
  - Haasteena perustuslakivaliokunnan rajaus alihankinnan rajaamisesta teknisiin ja täydentäviin hankintoihin
  - Esitys laajentaa tulkintaa

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Eduskuntakäsittelyn keskeiset teemat

Hyvinvointialueiden ja kuntien rahoitus ja investoinnit

KUNTA-
LIITTO

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointialueiden ja kuntien rahoitus

Finanssineuvos Tanja Rantanen VM

Sote-uudistus

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu ensi vaiheessa valtion rahoitukseen

- Ensi vaiheessa hyvinvointialueilla ei ole verotusoikeutta
  - Hallituksen asettama parlamentaarinen maakuntaverokomitea selvitti maakuntaveroa; mietintö valmistui maaliskuussa 2021.
- Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu yleiskatteelliseen laskennalliseen valtion rahoitukseen sekä maksu- ja myyntituloihin.
- Hyvinvointialueiden valtion rahoituksen koko maan taso vuonna 2023 perustuu kunnista siirtyvien sote-palveluiden ja pelastustoimen vuoden 2022 yhteenlaskettuihin kustannuksiin.

Kunnista siirretään hyvinvointialueille koko maan tasolla yhtä paljon kustannuksia ja tuloja

Siirtyvät sote-palvelujen ja pelastustoimen kustannukset 19,9 mrd. euroa

Siirrettävät valtionosuudet 6,45 mrd. euroa

- Soten osuus laskennallisista kustannuksista ja lisäosista, yht. 4,86 mrd. euroa
- Lisäksi 70 % veromenetysten korvauksista, yht. 1,59 mrd. euroa

Siirrettävät verotulot 13,4 mrd. euroa

- Yhteisöverosta siirretään n. 0,57 mrd. euroa
- Kunnallisveron tuottoa alennetaan 12,8 mrd. euroa; kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 13,26 %-yksiköllä

PERIAATE:
Kuntien väliset kunnallisveroprosenttien vaihteluvälit ja kuntalaisten veroasteet pysyvät ennallaan 13,26 %-yksikön (arvio) siirron jälkeen.

Laskelma päivitetään 5/2021

Kuntatalous sote-uudistuksen jälkeen

- Sote-uudistuksen lähtökohtana on ollut veronmaksajien yhdenmukainen kohtelu ja verotuksen kiristymisen estäminen uudistuksen voimaantullessa.
- Kuntien valtionosuusjärjestelmään ehdotetaan tehtäväksi uudistuksen yhteydessä pääosin vain välttämättömät muutokset. Muutoksia kohtuullistetaan muutosrajoittimella sekä siirtymäkaudella ja sen jälkeen pysyvällä muutostasauksella.
  - Tasapainotilan muutos enintään +/- 60 €/asukas eli n. 0,6 veroprosenttiyksikön tuoton
- Sote-uudistuksen yhteydessä hallitus linjasi, että kuntien rahoitusjärjestelmästä tehdään kokonaistarkastelu ja sitä kehitetään siten, että edistetään kuntatalouden kestävyyttä ja vakautta ja turvataan mm. kasvavien kuntien investointikykyä.
  - Tarkastelu tehdään osana VM:n asettamaa tulevaisuuden kuntapolitiikan toimenpidevaihtoehtoja selvittävää hanketta.

Hyvinvointialueiden rahoitus on laskennallista ja yleiskatteista

- Laskennallinen rahoitusmalli koostuu **sote-tehtävien** ja **pelastustoimen tehtävien** rahoitusmalleista.
- Sote-tehtävien laskennallinen rahoitus on pitkälti tarveperusteinen (81,45 %), ja se perustuu THL:n tutkimukseen.
- Sote-palvelutarpeen lisäksi laskennallisessa mallissa huomioidaan lisäksi erilaisia hyvinvointialueiden olosuhteita kuvaavia määräytymistekijöitä (4 %).
- Tämän lisäksi rahoitus koostuu asukasperusteisuudesta (13,4 %) ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavasta kertoimesta (1 %).
- Pelastustoimen rahoitus määräytyy asukasperusteisuuden, asukastiheyden ja pelastustoimen riskikertoimen mukaan.

Sote-tarvekerroin perustuu THL:n tutkimukseen

- Tutkimus perustuu laajoihin yksilötason rekisteriaineistoihin.
- Tutkimuksessa lasketaan palvelutarvekertoimet terveydenhuollolle, vanhustenhuollolle ja sosiaalihuollolle.
- Tutkimuksen perusteella on valittu ne kustannuksia selittävät tekijät, jotka selittävät terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon kustannuksia tilastollisesti merkitsevästi.
- Sairastavuuden lisäksi tutkimus huomioi myös sosioekonomisia tekijöitä, kuten tulotasoa ja koulutusta.
- THL on käynnistänyt VATT:n kanssa tutkimuksen, jolla selvitetään tuotantokustannusten alueellisia eroja.
- THL:n palvelutarvetta kuvaavan mallin kehittämien on jatkuvaa työtä. THL pyrkiikin kehittämään mallin sairausluokitusta esimerkiksi akuuttien sairauksien osalta.
- Rahoituslain mukaan tarvetekijöistä ja niiden painokertoimista säädetään THLn tutkimuksen perusteella vähintään neljän vuoden välein

Laskelmien päivitys

- Sote-rahoituslaskelmat päivitetään kaksi kertaa vuodessa: keväällä ja syksyllä
- Laskelmat löytyvät täältä: https://soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat
- Tämän kevään päivitys on tekninen: otettu huomioon kuntien talousarvio- ja –suunnitelmatiedot sekä tuoreet tiedot väestörakenteesta ja viety laskelmat vuoden 2022 tasolle; THL:n tarvekertoimen päivitys ei ehtinyt valmistua tähän päivitykseen
- Hyvinvointialueiden laskelmat julkaistiin 30.4. ja kuntien laskelmat julkaistaan toukokuussa julkisen talouden suunnitelman julkistuksen jälkeen.

Hyvinvointialueiden rahoitus, laskelmat 2022 tasolla

Hyvinvointialue	Siirtyvät kustannukset yhteensä, €	Siirtyvät kustannukset, €/as.	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri kertoimella), €	Laskennallinen rahoitus yhteensä (hyte-kriteeri kertoimella) €/as.	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä (hyte-kriteeri kertoimella), €/as.
Helsinki	2 350 384 693	3 578	2 160 792 593	-189 592 101	3289	-289
Vantaa+Kerava	821 943 690	2 996	874 875 653	52 931 964	3189	193
Länsi-Uusimaa	1 566 044 197	3 305	1 481 187 574	-84 856 623	3126	-179
Itä-Uusimaa	336 899 765	3 429	351 621 194	14 721 430	3579	150
Keski-Uusimaa	671 190 981	3 367	648 745 832	-22 445 149	3255	-113
Varsinais-Suomi	1 816 789 682	3 774	1 858 189 070	41 399 389	3860	86
Satakunta	864 923 117	4 015	865 358 937	435 820	4017	2
Kanta-Häme	632 889 642	3 710	658 591 753	25 702 111	3861	151
Pirkanmaa	1 930 013 767	3 691	1 924 280 027	-5 733 740	3680	-11
Päijät-Häme	764 923 434	3 717	814 006 408	49 082 974	3956	239
Kymenlaakso	698 245 793	4 289	686 019 365	-12 226 428	4214	-75
Etelä-Karjala	519 953 977	4 097	510 603 653	-9 350 324	4023	-74
Etelä-Savo	618 345 037	4 660	600 329 641	-18 015 396	4524	-136
Pohjois-Savo	1 051 796 164	4 237	1 038 239 997	-13 556 167	4182	-55
Pohjois-Karjala	658 984 249	4 030	713 873 205	54 888 956	4365	336
Keski-Suomi	991 475 010	3 637	1 045 572 278	54 097 268	3835	198
Etelä-Pohjanmaa	771 763 944	4 016	786 525 037	14 761 093	4093	77
Pohjanmaa	661 808 452	3 764	652 873 082	-8 935 371	3713	-51
Keski-Pohjanmaa	270 530 639	3 979	267 839 057	-2 691 581	3940	-40
Pohjois-Pohjanmaa	1 545 640 191	3 735	1 540 440 240	-5 199 951	3722	-13
Kainuu	319 805 164	4 463	329 890 963	10 085 799	4603	141
Lappi	770 447 757	4 361	824 943 783	54 496 026	4670	308
Manner-Suomi yht.	**20 634 799 345**	**3 749**	**20 634 799 345**	**0**	**3749**	**0**

Toistaiseksi pysyvä siirtymätasaus (-100/+200 euroa/asukas)

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Eduskuntakäsittelyn keskeiset teemat

Uudistuksen toimeenpano ja aikataulu

KUNTA-
LIITTO

Uudistuksen toimeenpano Ja aikataulu

Kuntaliiton sote-tulevaisuuspäivä 4.5.2021

Kari Hakari
Osastopäällikkö, STM

Sote-uudistuksen aikataulu 2020–2022

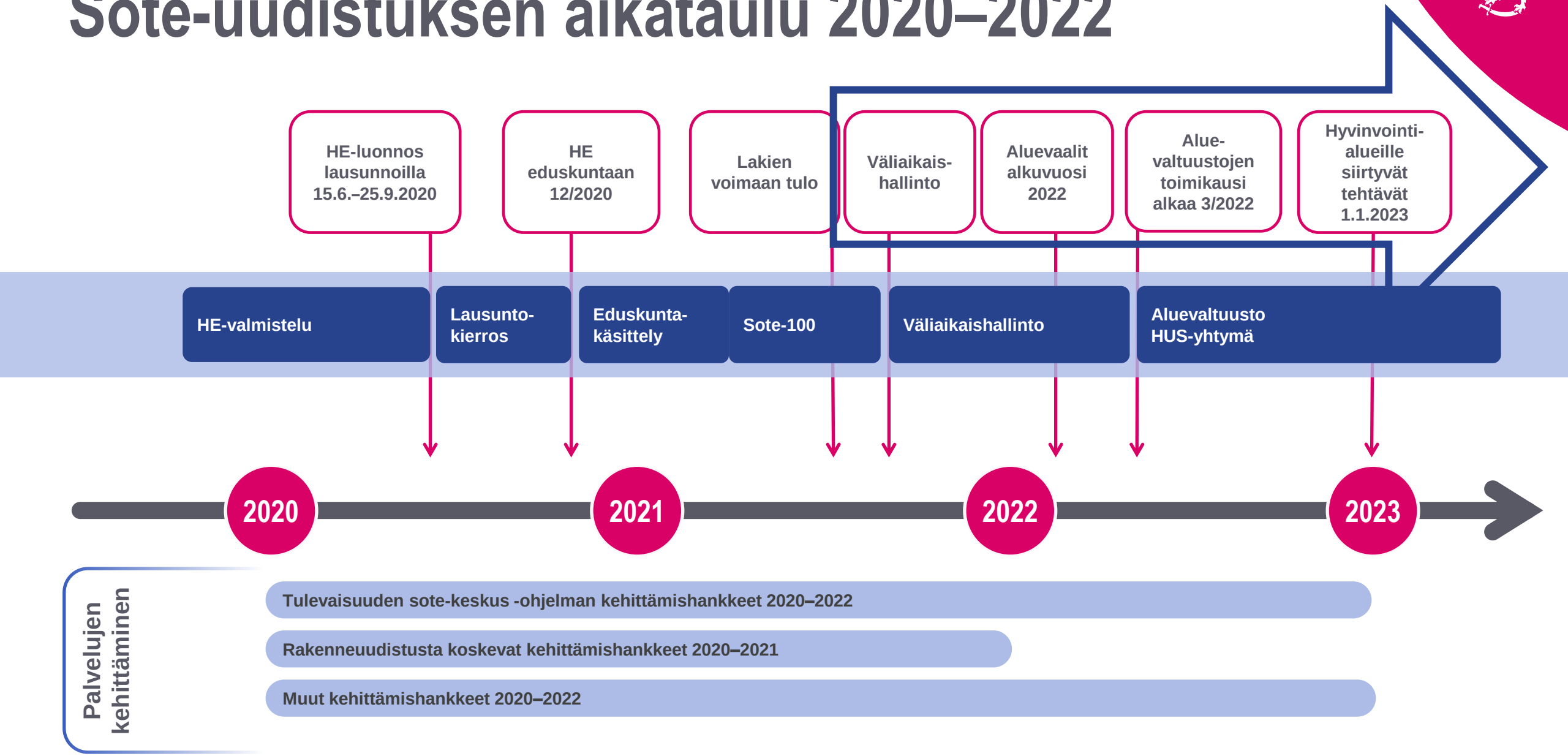

”Toimeenpano ratkaisee”

- Realistinen aikataulu
  - Aikataulu on kireä, mutta riittävä
  - Kaiken ei tarvitse olla valmiina 1.1.2023
- Aikataulutetut, konkreettiset suunnitelmat
  - Alueellisen valmistelun tiekartta
  - Kansallisen valmistelun tiekartta
- Laaja osallistuminen
  - Verkostomainen toimintamalli, kaikki alueet mukana
  - Tehdään yhdessä, opitaan kokemuksista
- Ajantasainen tilannekuva
  - Tunnistetaan alueiden erilainen tilanne
  - Riskienhallinta osa tilannekuvaa
- Riittävät resurssit
  - Riittävät alueellisen toimeenpanon resurssit valtion rahoittamana
  - Kansalliseen kehittämistyöhön tarvitaan myös resursseja
  - Kehittämiskumppanina myös NHG

Toimeenpanosuunnitelman valmistelu

Tavoitteet

Johtaminen ja organisointi

Kansallinen tiekartta

Luovuttavat organisaatiot

Sote-uudistuksen toimeenpano ja toimeenpano-suunnitelma (TPS)

Alueellinen tiekartta

Aikataulu

Tilannekuva

Henkilöstö

Resurssit

Viestintä

Arviointi

Riskit

Toimeenpanon organisointi

Sote-ministerityöryhmä
pj. perhe- ja peruspalveluministeri Kiuru, STM

Sote-uudistuksen johtoryhmä
pj. Osastopäällikkö Hakari, STM

Muodostuvat hyvinvointialueet

- Sairaan-hoitopiirit
- Pelastus-laitokset
- Kunnat ja kunta-yhtymät

Toimeenpanon koordinaatioryhmä
Ministeriöiden toimeenpanoa koordinoiva VN-tasoinen ryhmä
pj. Hakari STM

Ministeriöiden yhteinen valmistelutyö
mm. ICT, viestintä, vuorovaikutus, ohjaus

- STM:n toimeen-pano
- VM:n toimeen-pano
- SM:n toimeen-pano

Alueellisen valmistelun jaosto
pj. Hakari, STM

Aluelähtöinen valmistelu

- Hallintoon, talouteen ja tuki-palveluihin liittyvä alueellinen valmistelu
  pj. Ahonen, VM
- Johtamiseen ja osaamiseen liittyvä alueellinen valmistelu
  pj. Kuopila, STM
- Palvelujen järjestämiseen liittyvä alueellinen valmistelu
  pj. Pöyhönen, STM
- Yhdyspintoihin liittyvä alueellinen valmistelu
  pj. Hätönen, STM
- Kokoava ICT-valmistelu
  pj. Saario, STM

Alueellisen valmistelun vastuuhenkilö-verkosto
pj. Hakari, STM

Pelastustoimen alueellisen valmistelun vastuuhenkilö-verkosto
pj. Viitaniemi, SM

Muut verkostot ja valmisteluryhmät
esim. teemakohtaiset pj. THL/STM

Sote-uudistuksen seurantaryhmä
pj. Hakari, STM

Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma

Rakenneuudistuksen valmistelua tukevat hankkeet

Toivo-ohjelma

Sote-tulevaisuuspäivät
Kuntaliitto järjestäjänä

Alueellinen tiekartta hyvinvointialueiden perustamiseen ja järjestämisvastuun siirtymiseen

Lainsäädäntö voimaan

Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Vaihe 4	Vaihe 5
Vapaaehtoinen valmistelu, 2020	Toimeenpanon valmistelu, HE eduskuntaan 12/2020	Hyvinvointialueiden väliaikaiset valmisteluelimet	Aluevaltuustot 1.3.2022 ->	Järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023

1. **Hallinto, talous ja tukipalvelut (esim. hallinnon rakenteet, demokratia ja osallisuus, henkilöstön siirrot, konsernitalous, omaisuus, sopimukset)**
2. **Johtaminen ja osaaminen (esim. kyvykkyydet, johtamisen välineet, tuotannon ohjaus, tietopohja, viestintä, verkostot)**
3. **Palveluiden järjestäminen (esim. palvelurakenne, -verkko ja -tuotantostrategia, sähköiset palvelut, asiakasviestintä, yhteistyö)**
4. **Yhdyspinnat (esim. kuntien ja yhteistyöalueiden yhteistoiminta, hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistäminen)**
5. **ICT-valmistelu (esim. tiedolla johtaminen, tietopohja, tietohallinto, tiedonhallinta ja ICT:n valmistelu)**

Uudistuksen toimeenpano ja aikataulu

Sote-tulevaisuuspäivä

4.5.2021

Hyvinvointijohtaja, TtT
Kirsti Ylitalo-Katajisto

OULU

Oulu Capital of Northern Scandinavia

Pohjois-Pohjanmaa

29 kuntaa 409 418 asukasta

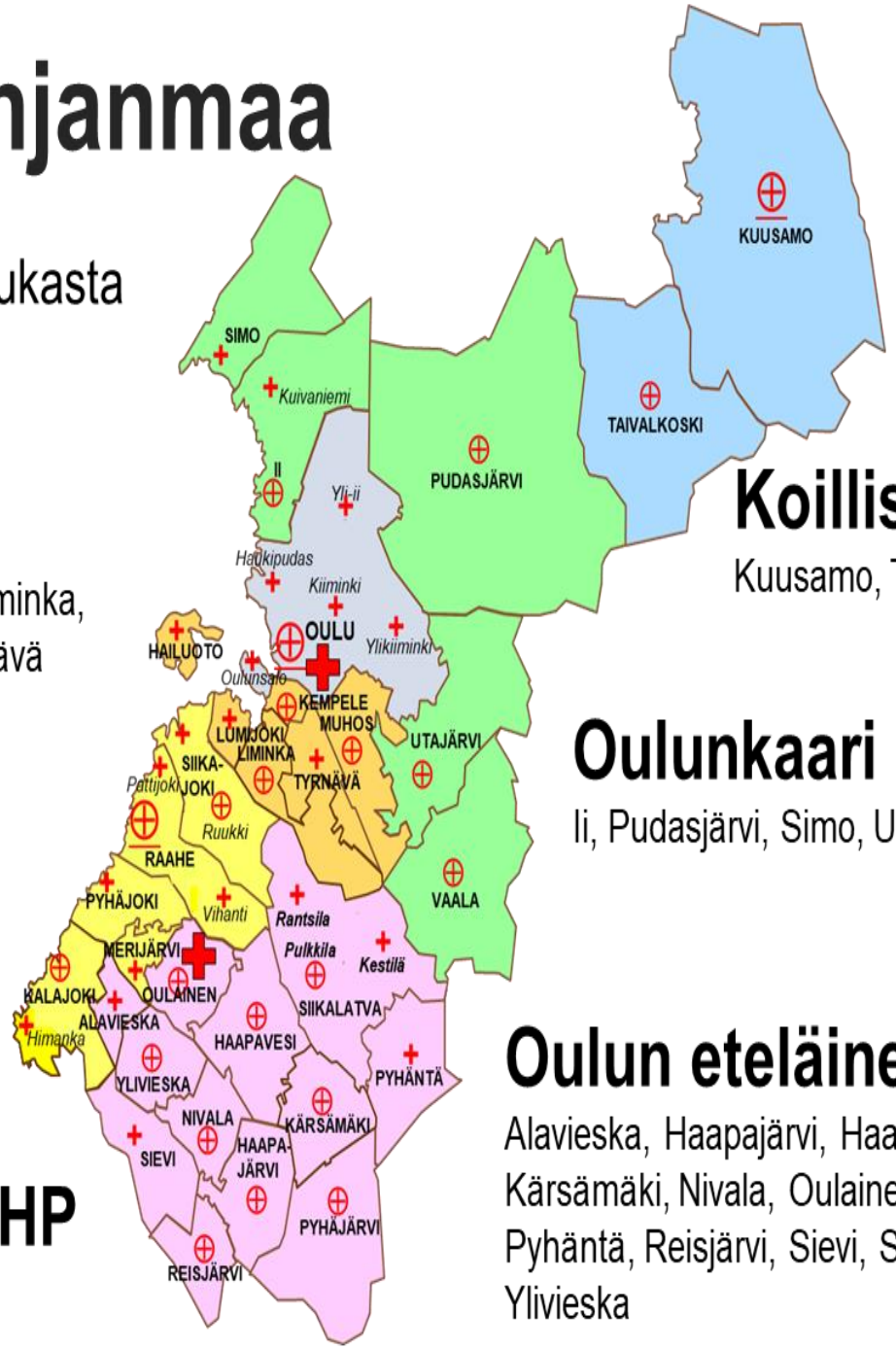

Koillismaa

Kuusamo, Taivalkoski

Lakeus

Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Tyrnävä

Oulunkaari

Ii, Pudasjärvi, Simo, Utajärvi, Vaala

Rannikkoseutu

Kalajoki, Merijärvi, Pyhäjoki, Raahe, Siikajoki

Oulun eteläinen

Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Kärsämäki, Nivala, Oulainen, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Reisjärvi, Sievi, Siikalatva, Ylivieska

Alueiden yhteinen PPSHP

Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäjiä 19

Palo- ja pelastuslaitoksia kaksi

Henkilöstön määrä n. 18.000

Rahoituksen riittävyys ja tarvekriteerit huolenaiheena

Yleiskatteellinen rahoitus: sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoimi

Rahoituslaskelmat julkaistu	Siirtyvät kustannukset	Siirtyvät kustannukset €/as.	Laskennallinen rahoitus	Laskennallinen rahoitus €/as.	Muutos	Muutos €/as.	Muutos edelliseen vaiheeseen	
9.6.2020	1 395 971 000	3 387	1 440 442 000	3 495	44 471 000	108		TP 2019 ja TA 2020 keskiarvo korotettu vuoden 2020 tasoon
28.9.2020/1.10.2020	1 485 488 000	3 604	1 501 460 000	3 643	15 972 000	39	-28 499 000	TP 2018 ja TP 2019 keskiarvo korotettu vuoden 2020 tasoon
13.10.2020	1 485 488 000	3 604	1 499 779 000	3 639	14 291 000	35	-1 681 000	Kuten yllä. Lisäksi kaksikielisyyden painoarvo kasvaa 0,35 % -> 0,5 %.
8.12.2020	1 485 471 000	3 604	1 476 116 000	3 581	-9 355 000	-23	-23 646 000	Kuten yllä. Lisäksi tarvekerrointen laskennallissa käytetyt THL:n tiedot ovat tarkentuneet
30.4.2021	1 545 640 000	3 735	1 540 440 000	3 722	-5 200 000	-13	4 155 000	TA 2021 ja TS 2022 keskiarvo korotettu vuoden 2022 tasoon

Mikäli rahoituksen taso laskettaisiin vuoden 2020 tilinpäätösennusteeseen pohjautuen, Pohjois-Pohjanmaan rahoitus kasvaisi 11,9 M€ nykytasoon verrattuna.

Sote-tarvekertoimien määräytyminen sisältää useita epävarmuustekijöitä.

Tarvekriteerien tiedot vuodelta 2018.

Valmistelun rahoitus on riittämätöntä

Ehdotuksen mukaan Pohjois-Pohjanmaan osuus hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksesta on:

	€/as	€/as	(koko maa)
Vuonna 2021	1.190.313 €	2,9	3,1
Vuonna 2022	3.754.864 €	9,1	9,7

noin 15 – 20 kokoaikaisen asiantuntijan rahoitus

Esitetty n. 5 M€:n rahoitus on täysin riittämätön!

Valmisteluun ja muutos-kustannuksiin riittävät resurssit!

Valmisteluun tarvitaan jopa noin 200 henkilöä!

Esitys väliaikaishallinnosta

1. Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallitus.

2. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin (yhteensä 22 jäsentä, ei varajäseniä)nimetään alueittain ja tasa-arvosta annetun lain mukaisesti seuraavasti:

- Oulu: neljä jäsentä
- Oulunkaari: kaksi jäsentä
- Koillismaa: kaksi jäsentä
- Lakeus: kaksi jäsentä
- Rannikkoseutu: kaksi jäsentä
- Oulun eteläinen: kaksi jäsentä
- Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri: neljä jäsentä
- Erityshuoltopiiri: kaksi jäsentä
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos: yksi jäsen
- Jokilaaksojen pelastuslaitos: yksi jäsen

Kunkin alueen/organisaation ehdottamista väliaikaistoimielimen jäsenistä joka toisen tulee varautua käyttämään vähintään 50 % ja joka toisen erikseen neuvoteltava osa työajastaan väliaikaistoimielimen työhön1.8.2021 alkaen.

3. Väliaikaisen valmistelutoimielimen puheenjohtajana toimii sairaanhoitopiirin ehdottama jäsen, I varapuheenjohtajana Oulun kaupungin ehdottama jäsen ja II varapuheenjohtajana Oulun eteläisen ehdottama jäsen.

4. Väliaikaistoimielin aloittaa toimintansa, kun lait ovat tulleet voimaan.

5. Väliaikaistoimielimen puheenjohtaja toimii samalla valmistelua johtavana viranhaltijana ja erillistä muutosjohtajaa ei nimetä.

Näiden lisäksi perustetaan erillinen kuntajohtajafoorumi.

Pohjois-Pohjanmaalla 2. neuvottelukierros käynnissä

Vastaukset 31.5.2021 mennessä

Kyllä-Ei

Hyvinvointialueiden tulisi käynnistyä vuoden 2024 alusta

- Hyvinvointialueiden perustaminen ja niiden toiminnan käynnistäminen on erittäin mittava muutosprosessi, joka edellyttää poikkeuksellisen huolellista valmistelua.
- Uudistuksen vaikutukset ovat moniulotteiset ja sen toteuttamiseen liittyy edelleen merkittävä määrä epävarmuustekijöitä sekä riskejä.
- Taloudellisten vaikutusten ohella koronapandemia on jo aiheuttanut kunnille suuria haasteita ja johtanut kuntien ja sairaanhoitopiirien palvelu- ja hallintojärjestelmien merkittävään kuormitukseen, mikä jatkunee ja syö voimavaroja sote-uudistuksen toimenpanoon.
- Mikäli lait tulevat voimaan kesällä 2021, valmisteluaika jää liian lyhyeksi hyvinvointialueen käynnistymiseksi 1.1.2023.
- Vuosi lisää varmistaisi uudistuksen toteutumisen ja onnistumisen ja vähentäisi järjestämis- ja tuotantovastuun siirtymisen riskiä.

Oulun kaupunginhallitus 21.9.2020

Lakien voimaantulon viivästyminen?

Korona ja sen jälkihoito

Kiitos!

"Oulun kaupungin näkökulmasta sote-uudistuksen tavoitteet sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiosta, palvelujen saatavuuden parantamisesta ja perustason palvelujen vahvistamisesta ovat kannatettavia."

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Kuntalaisten arvioita sote-palveluiden hoidosta ja saatavuudesta

Tutkimuspäällikkö
Marianne Pekola-Sjöblom, Kuntaliitto

KUNTA-
LIITTO

KUNTA LIITTO

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten arviot sote-palvelujen hoidosta ja saatavuudesta

Sote-tulevaisuuspäivä 4.5.2021

Marianne Pekola-Sjöblom, tutkimuspäällikkö, Kuntaliitto

Kuntaliiton kuntalaiskyselyillä pitkä perinne

6.5.2020 **På svenska**

Kuntalaisten suhtautumista kuntiin selvitetään laajalla kyselyllä

Kuntalais- ja päättäjätutkimusten tutkimuskunnat 2020

- Hirvensalmi
- Asikkala
- Askola
- Hamina
- Hattula
- Hollola
- Hämeenlinna
- Inari
- Juuka
- Jyväskylä
- Kankaanpää
- Keitele
- Kemiönsaari
- Keuruu
- Kirkkonummi
- Kokkola
- Kuusamo
- Lappajärvi
- Lappeenranta
- Lapua
- Liperi
- Mikkeli
- Mustasaari
- Naantali
- Nivala
- Oulainen
- Oulu
- Paltamo
- Parkano
- Petäjävesi
- Pirkkala
- Pudasjärvi
- Raasepori
- Raisio
- Rautalampi
- Salo
- Sipoo
- Säkylä
- Tornio
- Turku
- Vantaa
- Virrat
- Vöyri

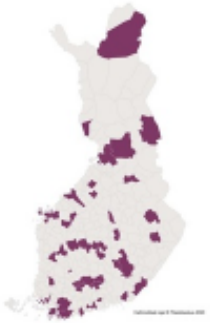

Kaikkiaan 30 500 kansalaista ympäri Suomea saa lähiviikon aikana kyselylomakkeen, jossa kysytään vastaanottajan käsityksiä omasta asuinkunnastaan ja sen tavasta hoitaa asioita. Samalla selvitetään, mitä vastaajat ajattelevat kunnallisista palveluista ja miten he osallistuvat kuntansa päätöksentekoon.

Nyt toteutettava kysely on yksi laajimmista kuntalaisten näkemyksiä kartoittavista selvityksistä. Kuntaliitto on toteuttanut vastaavia ja vastaavan laajuisia kuntalaiskyselyitä säännöllisesti aina 1990-luvulta lähtien. Viimeisimmät kuntalaiskyselyt toteutettiin osana ARTTU2-tutkimusohjelmaa vuosina 2015 ja 2017.

Kysely tarjoaa kunnille tutkittua tietoa päätöksenteon tueksi ja toiminnan kehittämiseksi. Ensimmäisiä tuloksia on odotettavissa alkusyksyllä 2020.

Kuntaliiton tutkimuspäällikön Marianne Pekola-Sjöblomin mukaan on äärimmäisen tärkeää, että ne kuntalaiset, jotka saavat kyselylomakkeen, tuntevat asian omakseen ja vastaavat aktiivisesti kyselyyn.

– Tutkimuksen kattavuuden ja luotettavuuden varmistamiseksi kyselyn vastausprosentti olisi hyvä saada mahdollisimman korkeaksi. Edellisessä vastaavassa kyselyssämme vastausprosentti oli 36,5, Pekola-Sjöblom sanoo.

Mukana 43 kuntaa - edustava otos Suomen kuntakentästä

KuntaSuomi 2004:

- 1996
- 2000
- 2004

Paras-ARTTU:

- 2008
- 2011

ARTTU2:

- 2015
- 2017

Erilaistuva KuntaSuomi 2025:

- 2020

KUNTA LIITTO

Kuntalaistutkimus 2020: tutkimuskunnat

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntakokoluokka (As.luku 31.12.2018)	**Tutkimuskunnat** **(yht. 42-43)**	**Lkm**
Alle 5 000 as.	Askola, Hirvensalmi, Juuka, Keitele, Lappajärvi, Paltamo, Petäjävesi, Rautalampi	8
5 000 – 10 000 as.	Asikkala, Hattula, Inari, Kemiönsaari, Keuruu, Oulainen, Parkano, Pudasjärvi, Säkylä, Virrat, Vöyri	11
10 001 – 20 000 as.	Kankaanpää, Kuusamo, Lapua, Liperi, Mustasaari, Naantali*, Nivala, Pirkkala	8
20 001 – 50 000 as.	Hamina, Hollola, Kirkkonummi, Kokkola, Raasepori, Raisio, Sipoo, Tornio	8
50 001 – 100 000 as.	Hämeenlinna, Lappeenranta, Mikkeli, Salo	4
yli 100 000 as.	Jyväskylä, Oulu, Turku, Vantaa	4

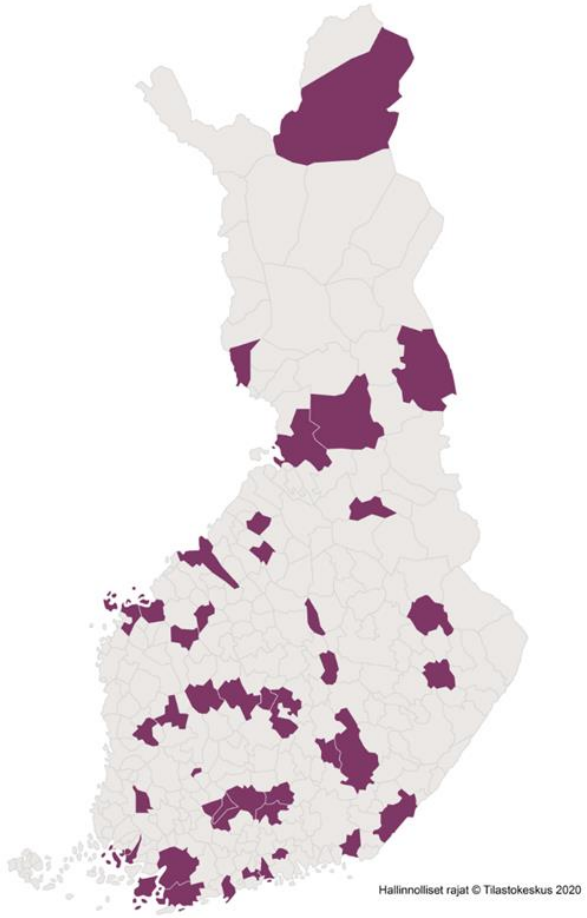

KUNTA LIITTO

Kunnalliset palvelut osa kuntalaistutkimuksia vuodesta 1996 lähtien

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Kuntalaistutkimuksessa 2020 tarkastellut kunnalliset palvelut (yht. 44 palvelua)

Terveyspalvelut:
1. Terveysaseman lääkärivastaanotto
2. Sairaan-/terveydenhoitajan vastaanotto
3. Hammashoito
4. Äitiys- ja lastenneuvola
5. Kouluterveydenhuolto
6. Sairaalahoito
7. Kotisairaanhoito
8. Terveyskeskuksen vuodeosasto
9. Mielenterveyspalvelut

Sosiaalipalvelut:
1. Ikääntyneiden palveluasuminen
2. Ikääntyneiden tehostettu palveluasuminen
3. Ikääntyneiden kotihoito/kotipalvelu
4. Lapsiperheiden kotipalvelu
5. Perheneuvola
6. Lastensuojelun palvelut
7. Vammaisten palvelut
8. Päihdepalvelut
9. Toimeentulotuki

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut:
(kyselyssä ”koulutuspalvelut”)
1. Varhaiskasvatus (lasten päivähoito)
2. Esiopetus
3. Perusopetus, luokat 1-6
4. Perusopetus, luokat 7-9
5. Erityisopetus
6. Aamu- tai iltapäivätoiminta
7. Oppilaiden koulukuljetus
8. Lukiokoulutus
9. Ammatillinen koulutus
10. Oppilas-/opiskelijahuolto

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut:
(kyselyssä ”muut sivistyspalvelut”)
1. Kansalais- ja työväenopistot
2. Kirjastopalvelut
3. Kulttuuripalvelut
4. Taiteen perusopetus
5. Liikuntapalvelut
6. Nuorisopalvelut

Tekniset palvelut:
1. Kunnallinen asuntotarjonta
2. Kunnallinen tonttitarjonta
3. Joukkoliikennepalvelut
4. Rakennusvalvonta
5. Jätehuolto
6. Kierrätystoiminta
7. Teiden ja katujen hoito
8. Kunnallistekniikka
9. Kaavoitus
10. Viheralueet, ympäristön siisteys

KUNTA LIITTO

Yleisiä havaintoja kuntalaisten palveluarvioista

KUNTA-LIITTO

KUNTA LIITTO

1.

Kunnallisten palvelujen käyttäneiden määrissä on suurta vaihtelua eri palvelujen välillä.

Kuntalaistutkimus 2020:

Kunnallisten palvelujen käyttäneiden määrissä suuria eroja –

Omakohtaista käyttökokemusta omaavia 1 prosentista 91 prosenttiin vastanneista.

% vastanneista käyttänyt viimeisen 12 kuukauden aikana. (N= 10 812)

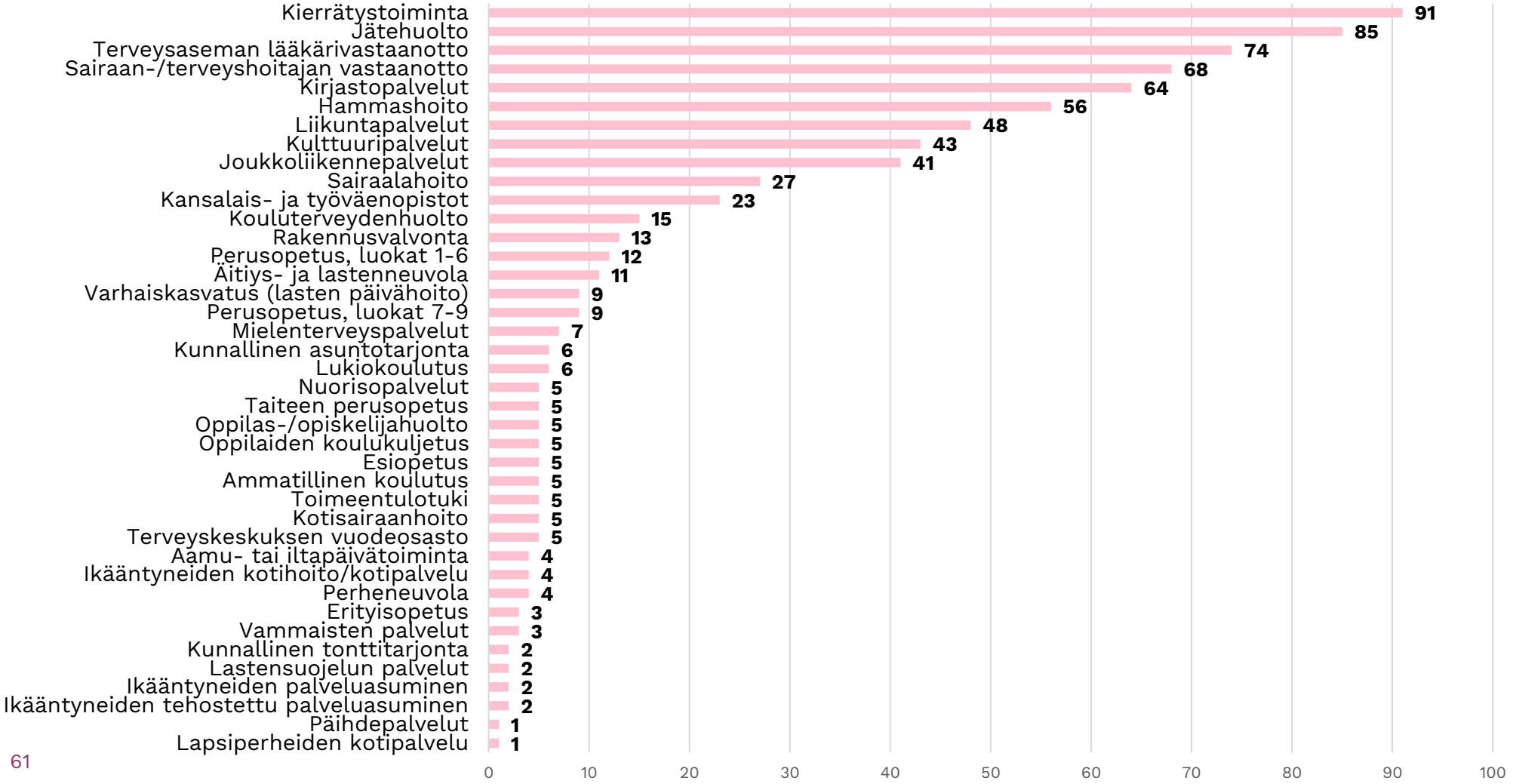

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

KUNTA LIITTO

Kuntalaistutkimus 2020:

Sote-palvelujen käytössä suuria eroja

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

% vastanneista käyttänyt viimeisen 12 kuukauden aikana. (N= 10 812)

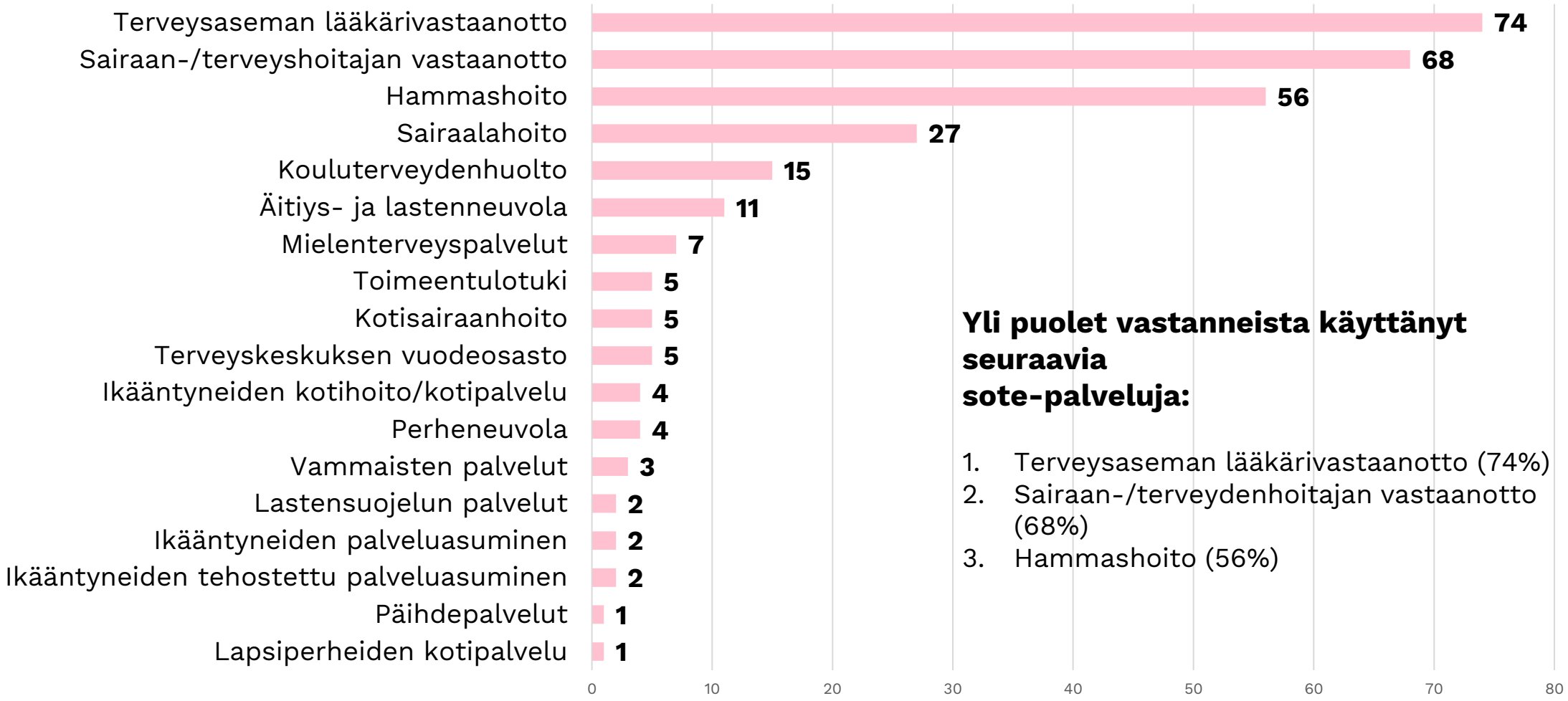

Yli puolet vastanneista käyttänyt seuraavia sote-palveluja:

1. Terveysaseman lääkärivastaanotto (74%)
2. Sairaan-/terveydenhoitajan vastaanotto (68%)
3. Hammashoito (56%)

KUNTA LIITTO

KUNTA LIITTO

2.

Kyselyvastaajien joukossa paljon niitä, jotka eivät lainkaan ottaneet kantaa palvelujen hoitoon ja/tai saavutettavuuteen

- erityisesti jos ei omakohtaista käyttökokemusta

Kuntalaisten mielipiteet kunnallisten palvelujen hoidosta.

Vastausten %-jakaumat (N= 5632-9680). Asteikko 1=erittäin huonosti hoidettu, 5=erittäin hyvin hoidettu.

Kantaa ottamattomien osuudet vaihtelevat palveluittain – yli puolessa palveluita kantaa ottamattomia yli 50 %.

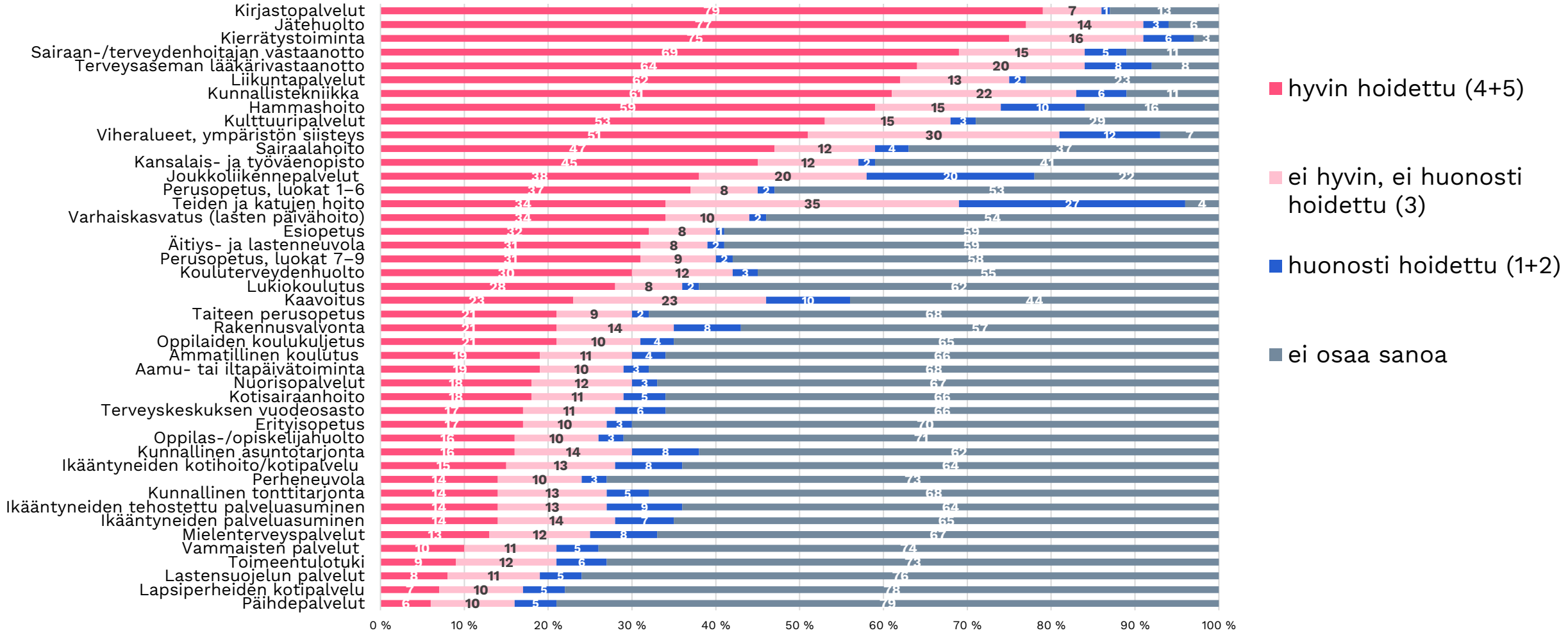

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

KUNTA LIITTO

KUNTA LIITTO

3.

Kuntalaisten tyytyväisyys kunnallisiin palveluihin on yleisellä tasolla – myös noin 25 vuoden aikajanalla tarkastellen - (edelleen ennätys-) korkealla tasolla

Kuntalaistutkimukset 1996-2020:

Kuntalaisten yleinen tyytyväisyys kunnallisiin palveluihin

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Kokonaisindeksien arvot tutkimuskunnissa 1996-2020.

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

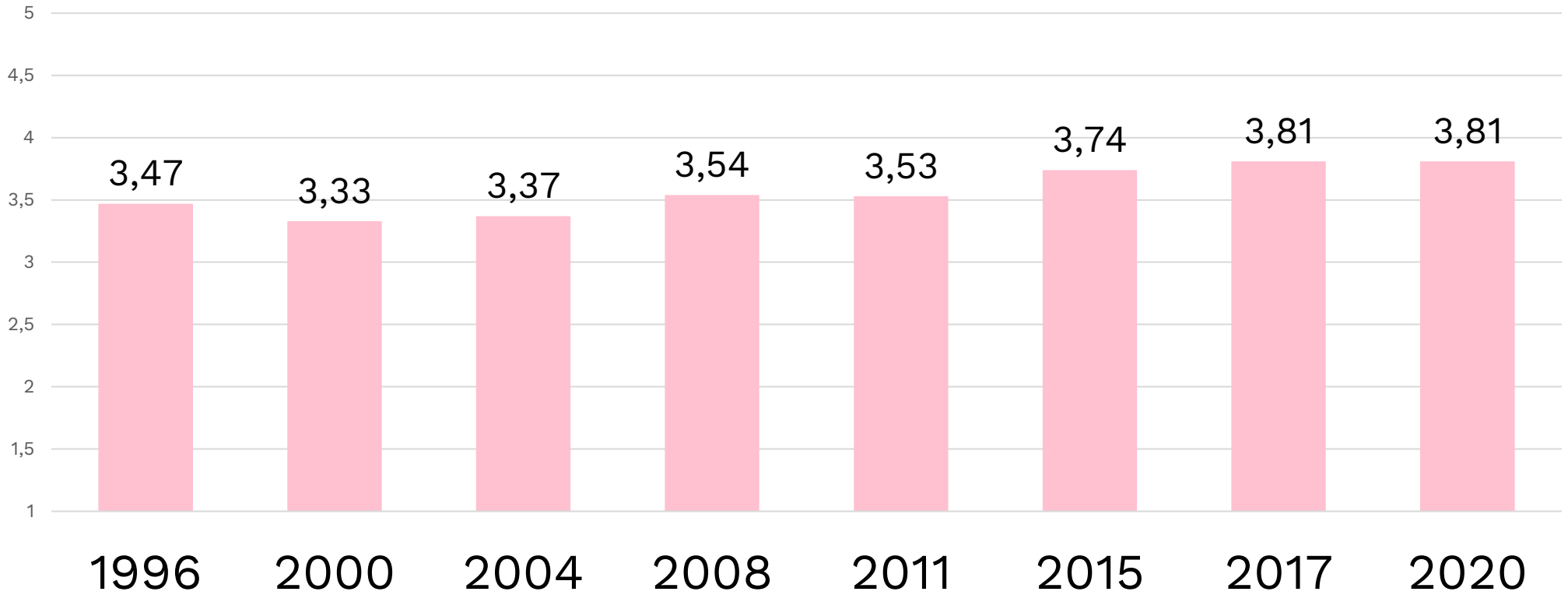

KUNTALIITTO | Kommunförbundet

Kuntaliiton kuntalaistutkimukset 1996-2020:

Kuntalaisten tyytyväisyys terveyspalvelujen hoitoon kasvanut selvästi ajanjakson 1996-2020 aikana. (N= 9914-13813)

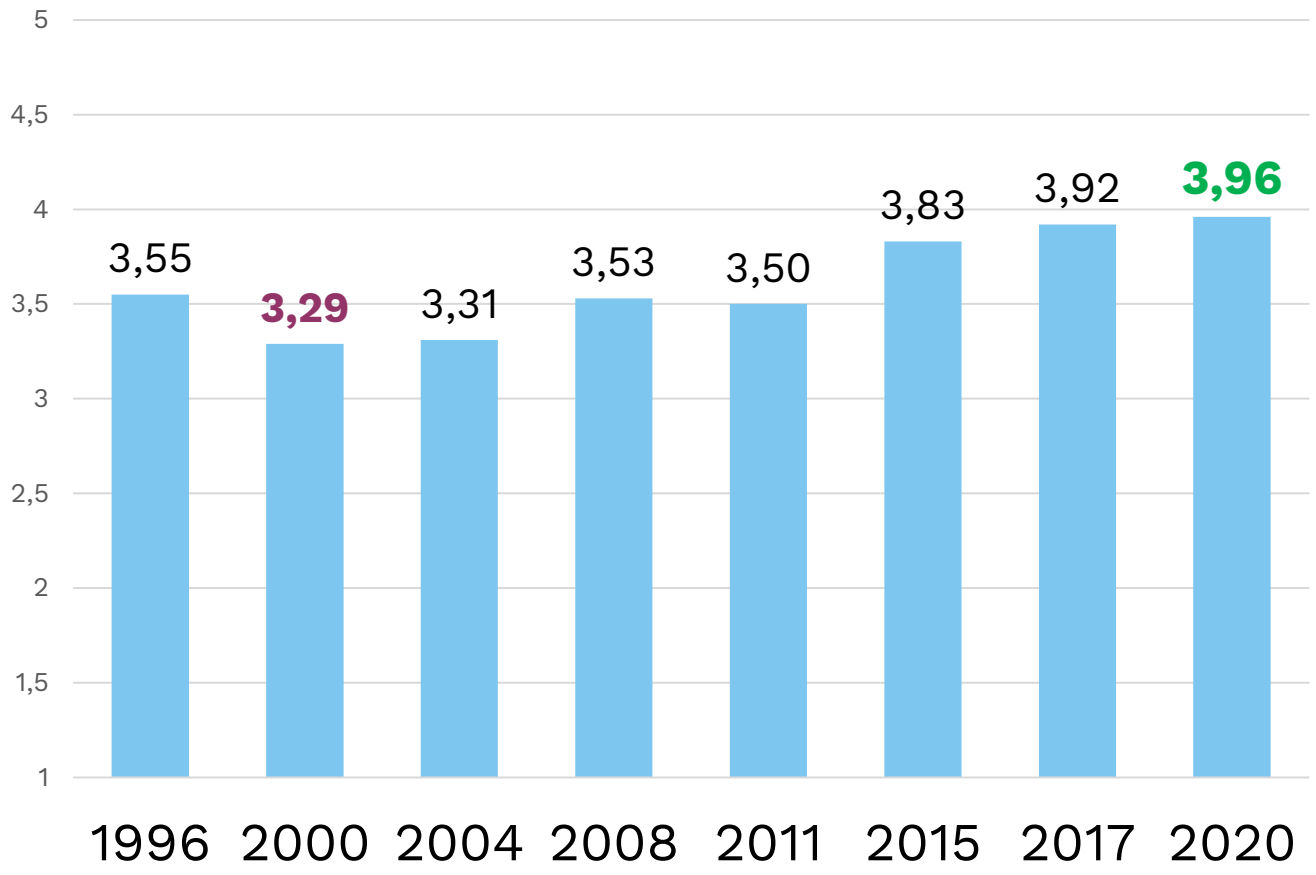

Terveyspalveluista muodostetun terveyspalveluindeksin saamat arvot tutkimukseen kunakin tarkasteluvuonna sisältyvissä kunnissa.

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Kuntaliiton kuntalaistutkimukset 1996-2020:

Kuntalaisten tyytyväisyys sosiaalipalvelujen hoitoon kasvanut hieman viimeisimpinä tarkasteluvuosina. (N= 3648-12150)

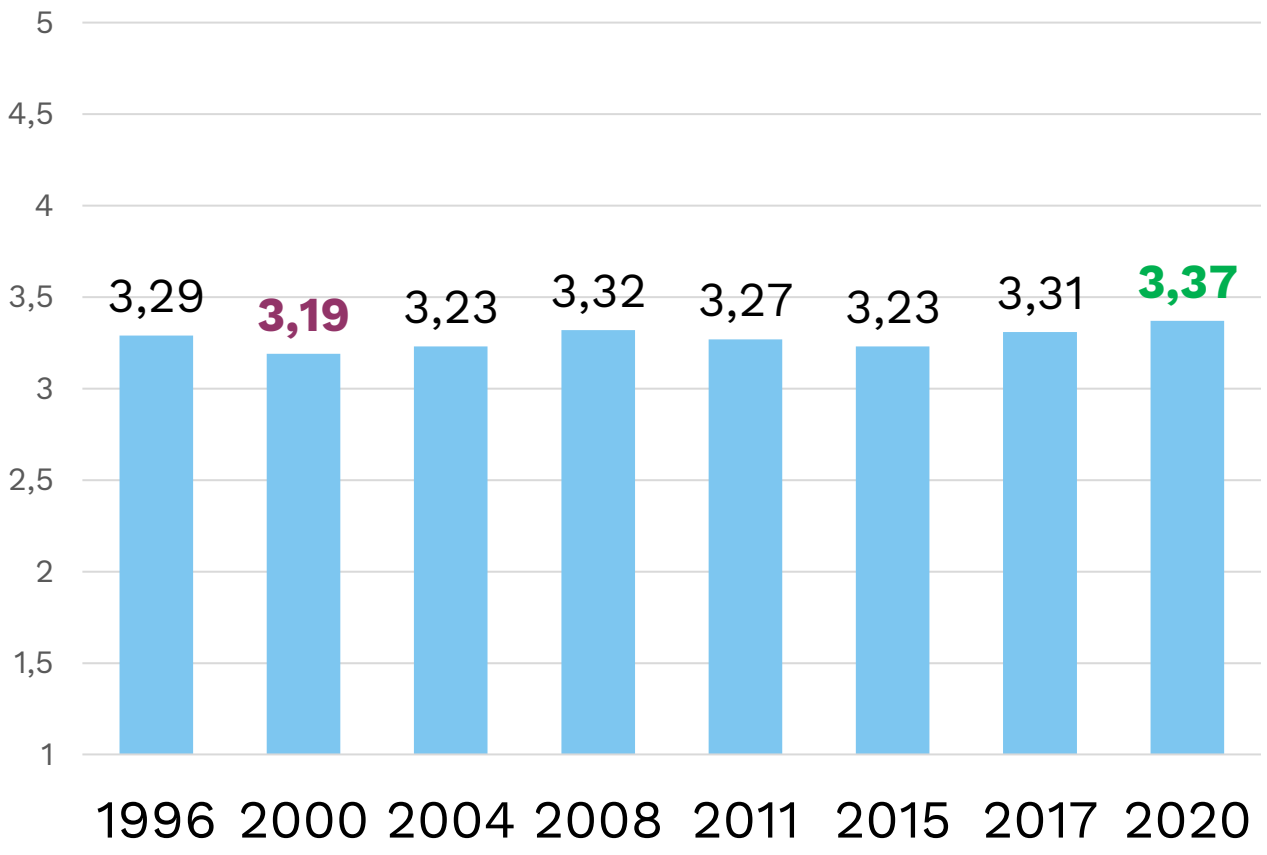

Sosiaalipalveluista muodostetun sosiaalipalveluindeksin saamat arvot tutkimukseen kunakin tarkasteluvuonna sisältyvissä kunnissa.

Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

KUNTA LIITTO

4.

Valtaosa kuntalaisista pikemmin tyytyväisiä kuin tyytyväisiä kunnallisiin palveluihin – sekä palvelujen hoitoon että myös niiden saatavuuteen

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten arviot kunnallisten palvelujen hoidosta ja saavutettavuudesta kautta linjan positiivisia

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Sektorikohtaisten indeksien arvot tutkimuskunnissa.
Indeksien keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

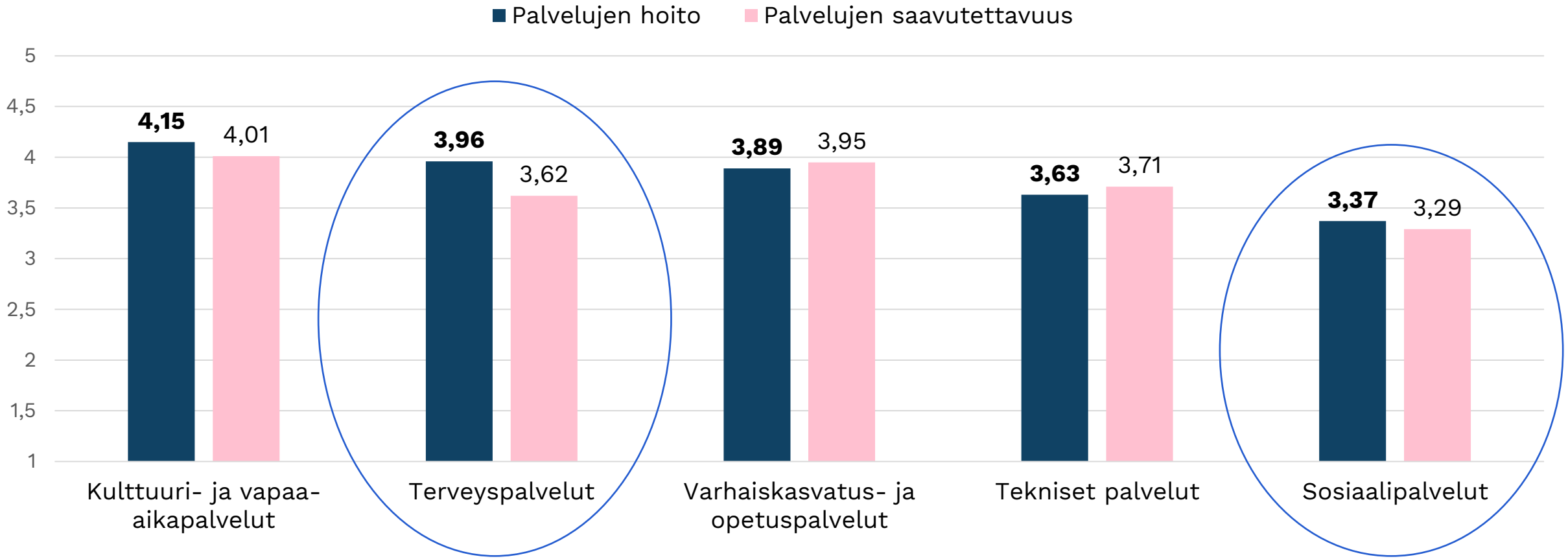

KUNTA LIITTO

Terveyspalvelut: Sairaan-/terveydenhoitajan vastaanottopalvelut parhaiten hoidettuja, äitiys- ja lastenneuvolapalvelut parhaiten saavutettavissa olevia terveyspalveluja.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. (pl ei osaa sanoa –vastaukset). (N=2006-9339)

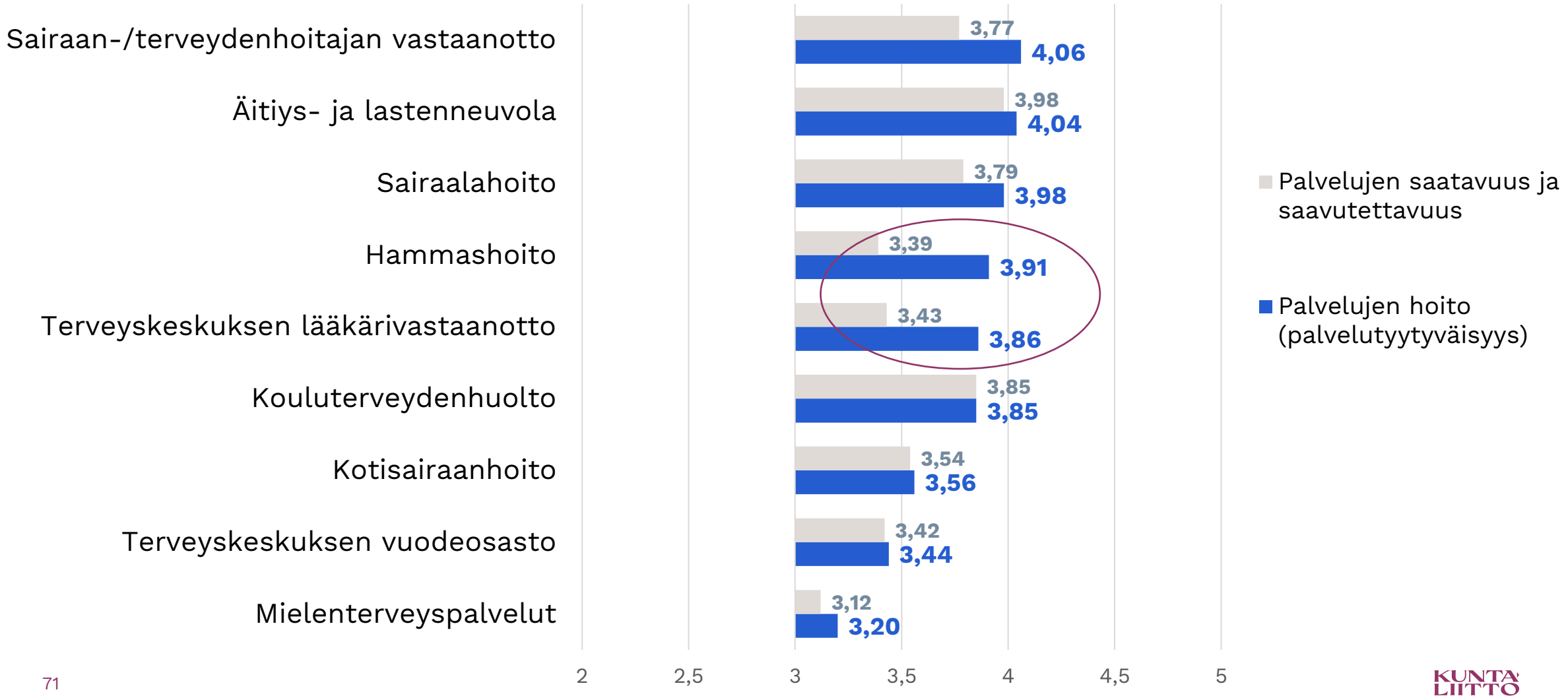

KUNTA LIITTO

Sosiaalipalvelut: Vähän käytetyistä sosiaalipalveluista perheneuvolan palveluille paras arvio sekä palvelun hoidosta että saavutettavuudesta.

Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. (pl ei osaa sanoa –vastaukset). (N=1228-3173)

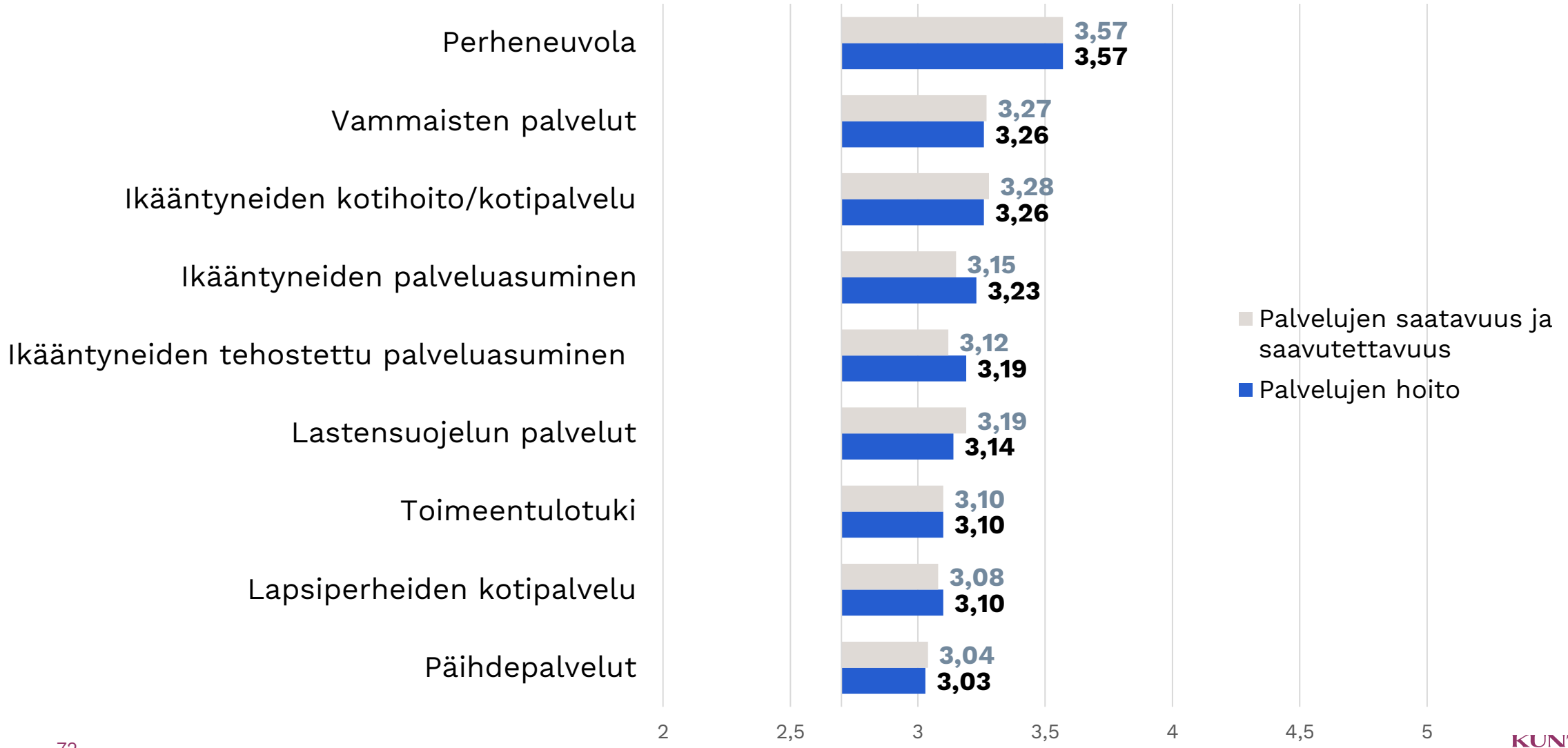

Kuntalaistutkimus 2020:

Arviot sote-palvelujen hoidosta sekä saatavuudesta ja saavutettavuudesta.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

TOP3: Parhaiten ja heikoimmin sijoittuneet sote-palvelut.

Asteikolla 1-5 suurimmat ja pienimmät keskiarvot saaneet palvelut ('kriittinen piste' arvo 3). Palvelujen hoitoa koskevissa arvioissa vaihtoehto 'ei osaa sanoa' rajattu tarkastelun ulkopuolelle.

Palvelutyytyväisyys korkeinta asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä paremmin hoidettuna pidetään.	**k-a**	**% pitää hyvin hoidettuna** (pl eos-vastaukset)	**Palvelua käyttäneitä, %**	**Palvelutyytyväisyys vähäisintä** **asteikolla 1-5; mitä pienempi arvo, sitä huonommin hoidettuna pidetään.**	**k-a**	**% pitää hyvin hoidettuna** (pl eos-vastaukset)	**Palvelua käyttäneitä, %**
Sairaan-/terveyden-hoitajan vastaanotto	4,06	77	68	**Päihdepalvelut**	3,03	27	1
Äitiys- ja lastenneuvola	4,04	77	11	**Lapsiperheiden kotipalvelu**	3,10	31	1
Sairaalahoito	3,95	75	27	**Toimeentulotuki**	3,10	33	5
Parhaiten saatavissa ja saavutettavissa olevat palvelut asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä parempana saavutettavuutta pidetään.	**k-a**	**% pitää hyvin saatavana / saavutettavana** (pl eos-vastaukset)		**Heikoiten saavutettavissa olevat palvelut** asteikolla 1-5; mitä pienempi arvo, sitä huonompana saavutettavuutta pidetään.	**k-a**	**% pitää hyvin saatavana / saavutettavana** (pl eos-vastaukset)	
Äitiys- ja lastenneuvola	3,98	75	11	**Päihdepalvelut**	3,04	31	1
Kouluterveydenhuolto	3,85	70	15	**Lapsiperheiden kotipalvelu**	3,08	33	1
Sairaalahoito	3,79	68	27	**Toimeentulotuki**	3,10	35	5

Huom! Keskiarvot > 3,00 myös niissä palveluissa, joissa palvelutyytyväisyys on vähäisintä ja arviot saatavuudesta heikoimpia.

KUNTA-LIITTO

KUNTA LIITTO

5.

Kuntapalveluja käyttäneet ovat pääsääntöisesti tyytyväisempiä kuin ne, joilla ei ole omakohtaista viimeaikaista kokemusta palvelun käytöstä

Kuntalaisten arviot kunnallisista palvelujen hoidosta (palvelutyytyväisyys). Käyttäjät vs. ei-käyttäjät.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. **Palvelut käyttäjien arvioiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä.**

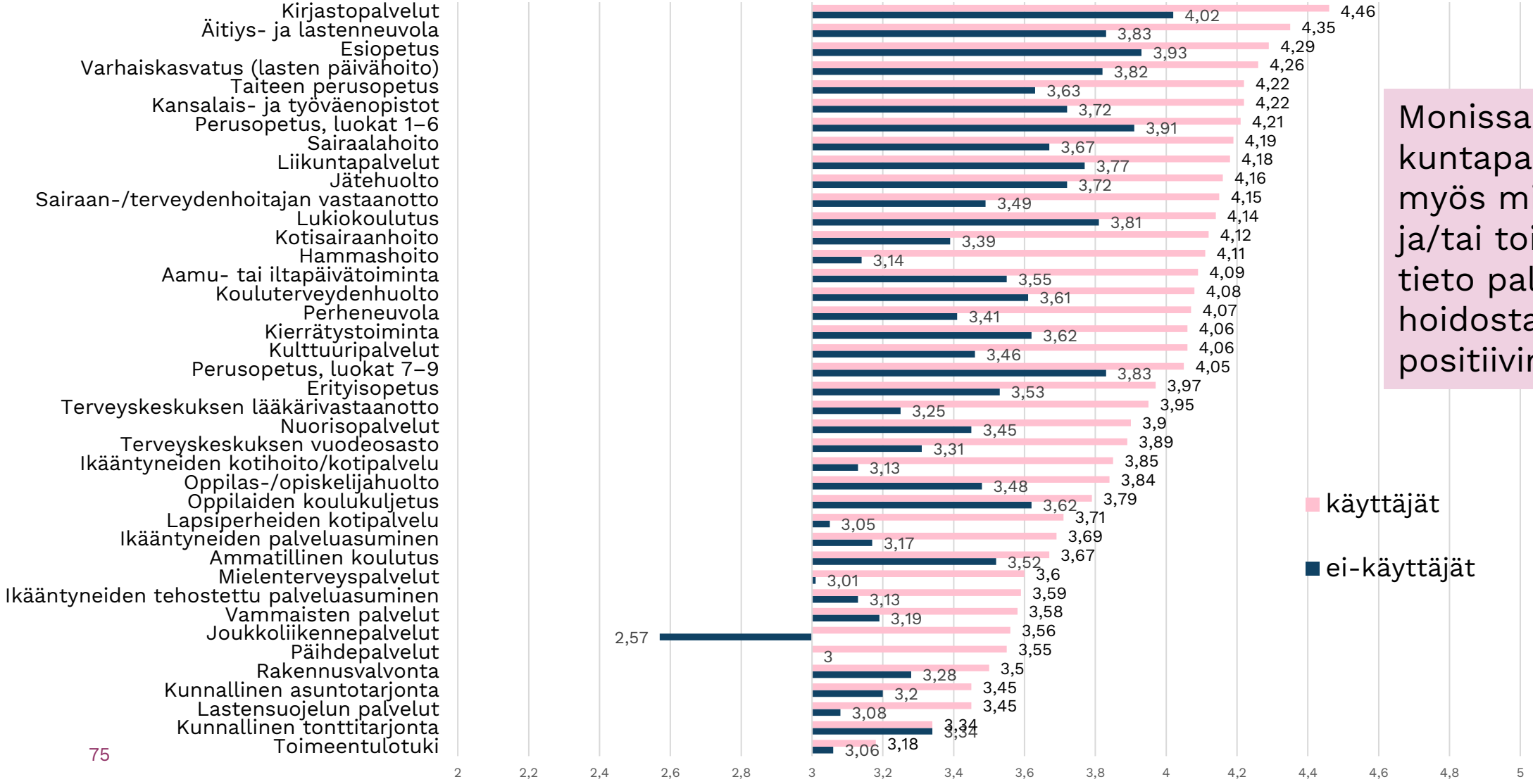

Monissa kuntapalveluissa myös mielikuva ja/tai toisen käden tieto palvelun hoidosta on positiivinen.

KUNTALIITTO

Kuntalaistutkimus 2020:

Terveyspalveluja käyttäneet ovat tyytyväisempiä palvelujen hoitoon kuin ne, joilla ei ole omakohtaista kokemusta palvelujen käytöstä.

Terveyspalvelujen hoitoa koskevat arviot. Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.
Palvelut käyttäjien arvioiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä. (N=1954-8712)

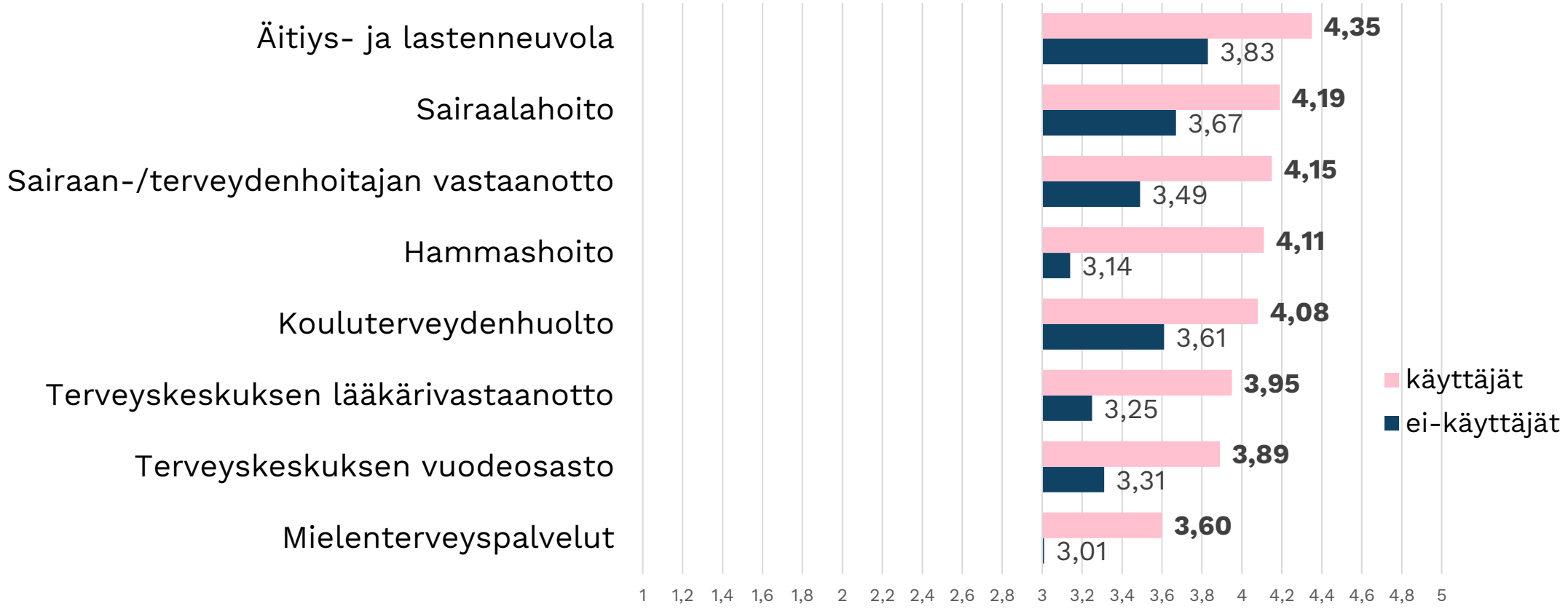

Kuntalaistutkimus 2020:

Terveyspalveluja käyttäneet pääosin hyvin tyytyväisiä palvelujen saatavuuteen.

- Käyttäjät ja ei-käyttäjät selvästi tyytyväisimpiä äitiys- ja lastenneuvolaan.

- Hammashoidossa nähtävissä eniten ongelmia saavutettavuudessa.

Terveyspalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta koskevat arviot. Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. Palvelut käyttäjien arvioiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä. (N=2208-9181)

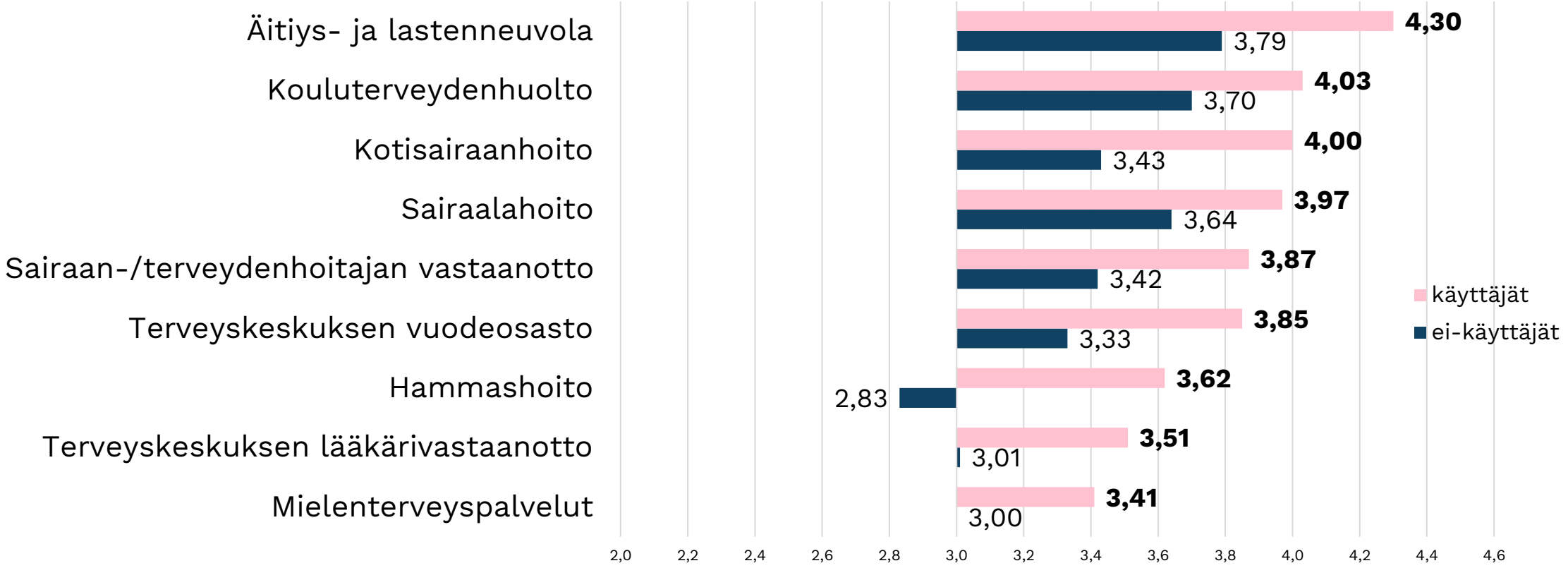

Kuntalaistutkimus 2020:

Sosiaalipalveluja käyttäneet ovat tyytyväisempiä palvelujen hoitoon kuin ne, joilla ei omakohtaista kokemusta palvelujen käytöstä.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Sosiaalipalvelujen hoitoa koskevat arviot. Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.
Palvelut käyttäjien arvioiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä. (N=1174-2082)

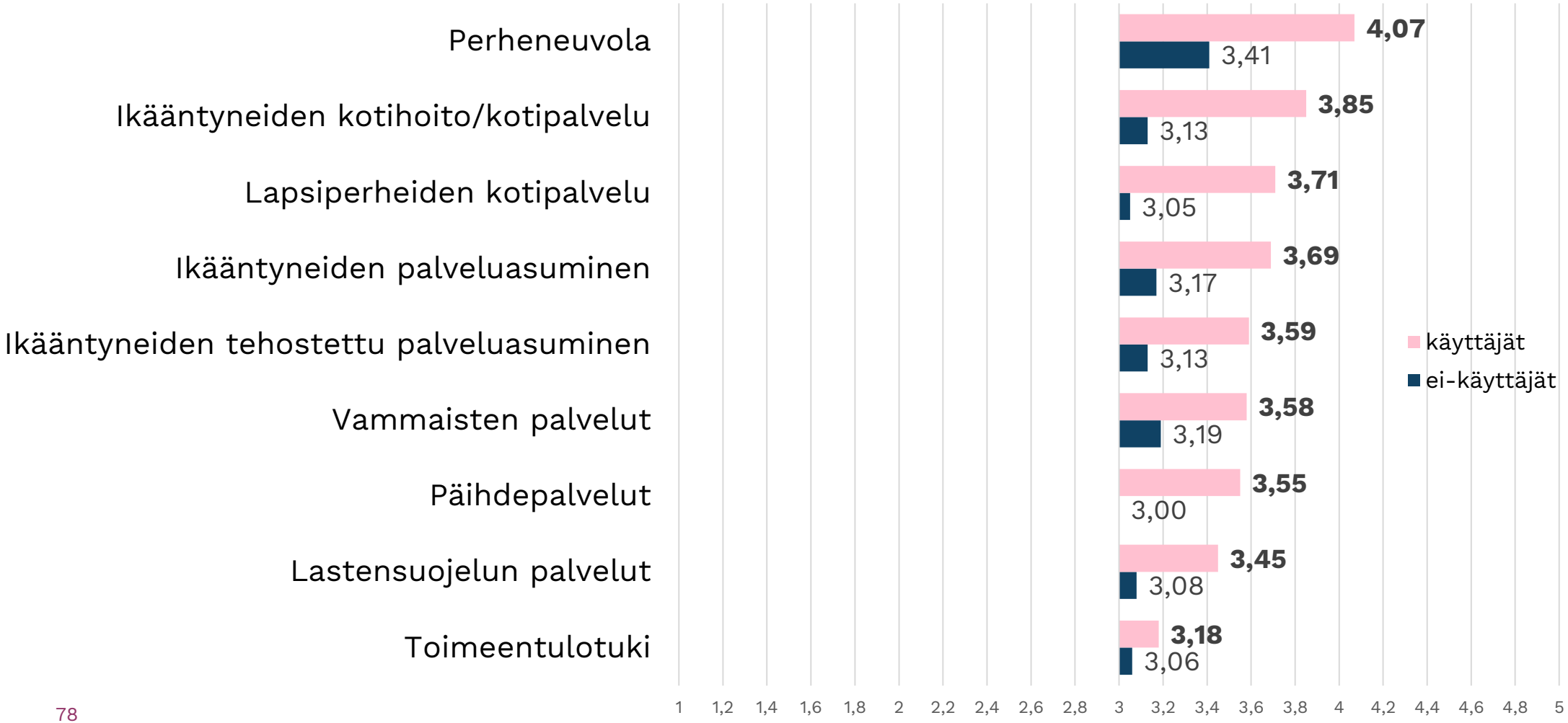

KUNTA LIITTO

Kuntalaistutkimus 2020:

Sosiaalipalveluja käyttäneet kohtuullisen tyytyväisiä palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Paras arvio perheneuvolan palveluista.

Sosiaalipalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta koskevat arviot. Keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. Palvelut käyttäjien arvioiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä. (N=1473-2996)

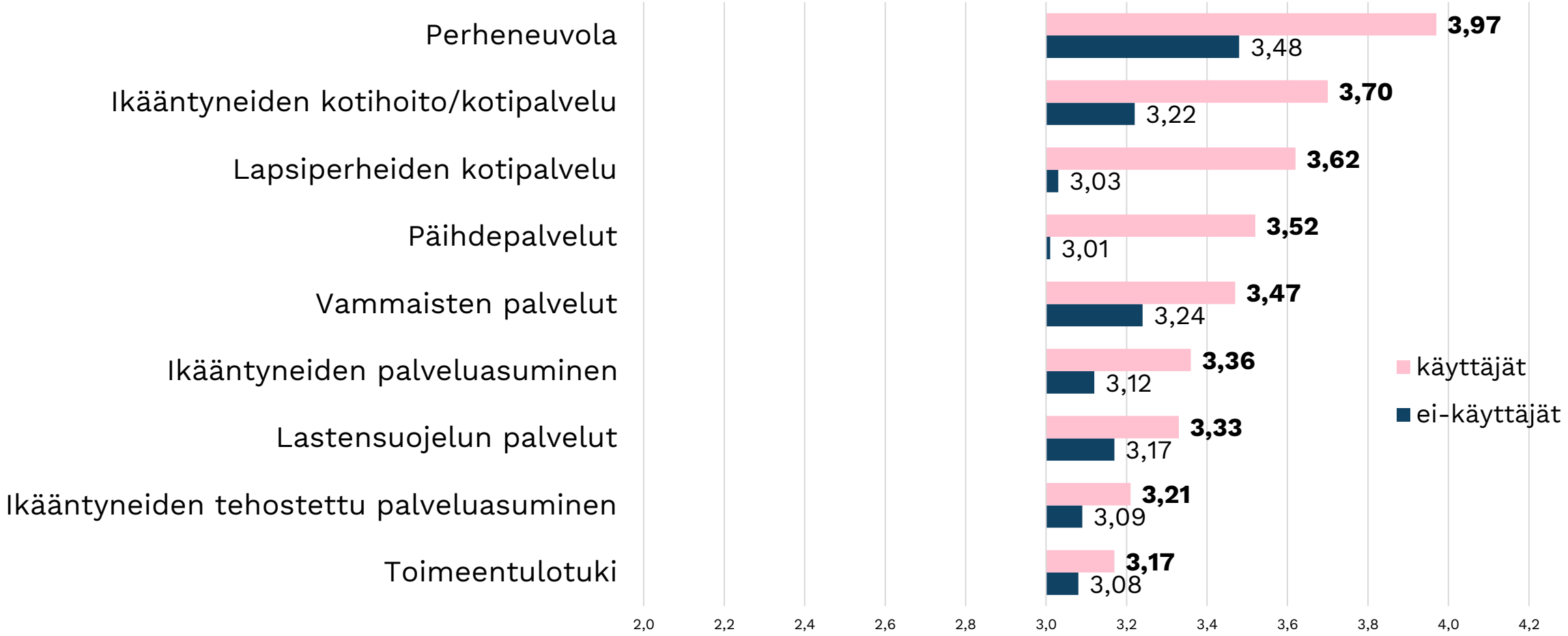

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten maininnat tärkeimmästä kunnallisesta palvelusta

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

KUNTA LIITTO

Kuntalaistutkimus 2020:

Sote-palvelut: Sekä risuja että ruusuja kuntalaisilta

”Tämän hetkinen palvelujen tarjonta toimii minulle hyvin. Tulevaisuudessa toivoisin turvallista vanhustenhoitoa omassa kunnassa.”

- Terveyspalvelut tällä hetkellä huonost!
- Terveyspalvelut toimivat erittäin hyvin
- Terveyspalvelut säilytettävä omassa kunnassa
- Terveyspalvelut saisi olla nopeampia
- Terveyspalvelut ovat toimineet hienosti.
- Terveyspalvelut ovat järjestetty kiitettävästi. Hammashoitoon on pitkä jono.
- Terveyspalvelut ovat hyvin kunnassa saatavuus etenkin.
- Terveyspalvelut ovat huonontuneet vuosien aikana. Terveyspalvelut lääkärin vastaanotolle pitkät odotusajat.
- Terveyspalvelut liian kaukana
- Terveyspalvelut kuulemma vaikeasti saatavia.
- Terveyspalvelut ja erityisesti niiden saavutettavuus ja asiakaslähtöisyys kuntoon.
- Terveyspalvelut huolestuttavat
- Terveyspalvelut hoituvat hyvin.
- Terveyspalvelut eivät aina saatavissa.
- Terveyspalvelut ala-arvoiset.
- Terveyspalvelut 10+. Terveys- ja muiden palveluiden digitalisointi 5-
- Terveyspalvelut - ajanvaraus helpommaksi.

- Sosiaalipalvelun henkilöstön vaihtuvuus suurta.
- Sosiaalipalvelujen parantaminen.
- Sosiaalipalveluista ei ole saanut tarvittavaa apua, vaan joutunut yksin pärjäämään [huoltaja] asioissa.
- Sosiaalipalveluissa esim. vanhusten hoito; hoivakoteihin pääsy vaatii omaisilta sinnikkyyttä.
- Sosiaalipalveluissa ei pitäisi nyt säästää -> ehkäistäisiin tulevaa mielenterveys sekä lapsiperhe ongelmaa.
- Sosiaalipalveluihin pitäisi panostaa
- Vanhusten kotihoito hyvin järjestetty
- Vanhusten hoito huolestuttaa!
- Vanhusten asiat saisivat hoitua paremmin.
- Vanhuspalveluun: henkilökuntaa, aikaa vanhuksille. Päiväkoti: työntekijöitä lisää tai pienemmät luvut ryhmissä.

KUNTA LIITTO

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntalaistutkimus 2020:

Esimerkkejä muutamien yksittäisten sote-palvelujen palveluarvioista 1996–2020 käyttökokemuksen mukaan tarkasteltuna

KUNTA LIITTO

Kuntaliiton kuntalaiskyselyt 1996-2020:

Tyytyväisyys terveysaseman lääkärivastaanotto -palveluun 1996-2020*. Käyttäjät vs. ei-käyttäjät.

keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Kuntakohtaiset arviot 2020: min 3,41 ja max 4,29

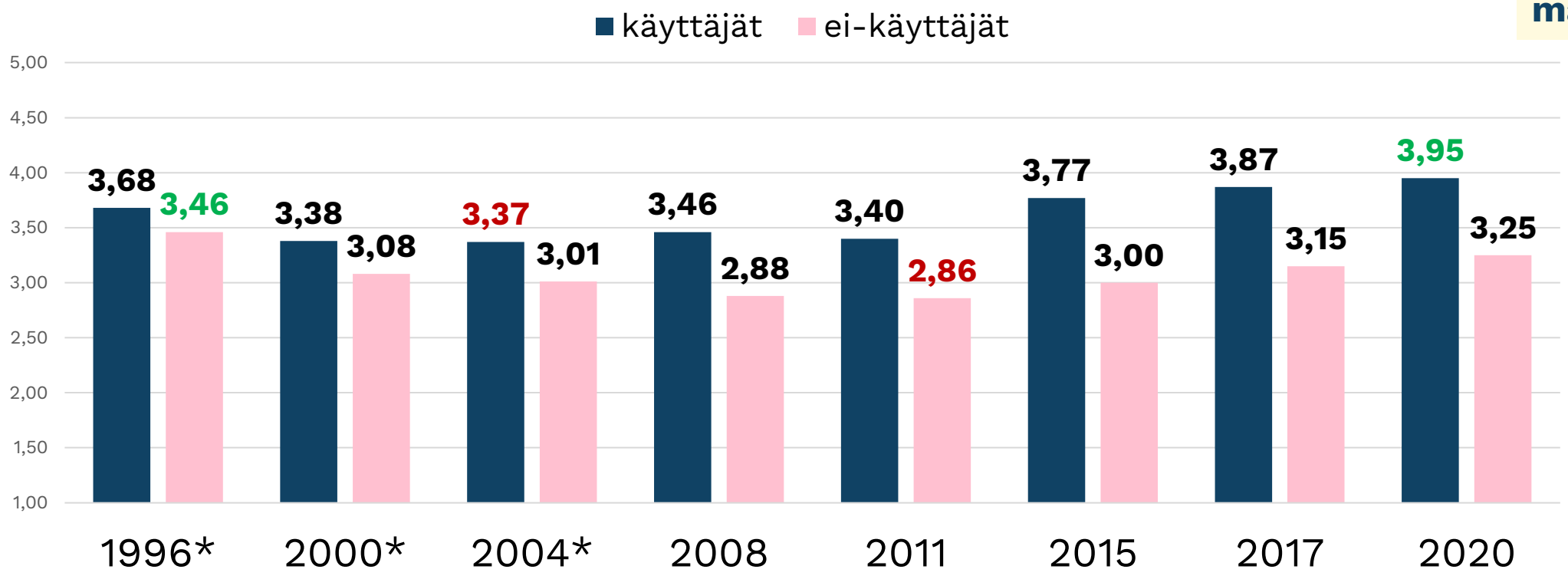

Kuntaliiton kuntalaiskyselyt 1996-2020:

Tyytyväisyys sairaan-/terveydenhoitajan vastaanotto -palveluun 1996-2020*. Käyttäjät vs. ei-käyttäjät.

keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

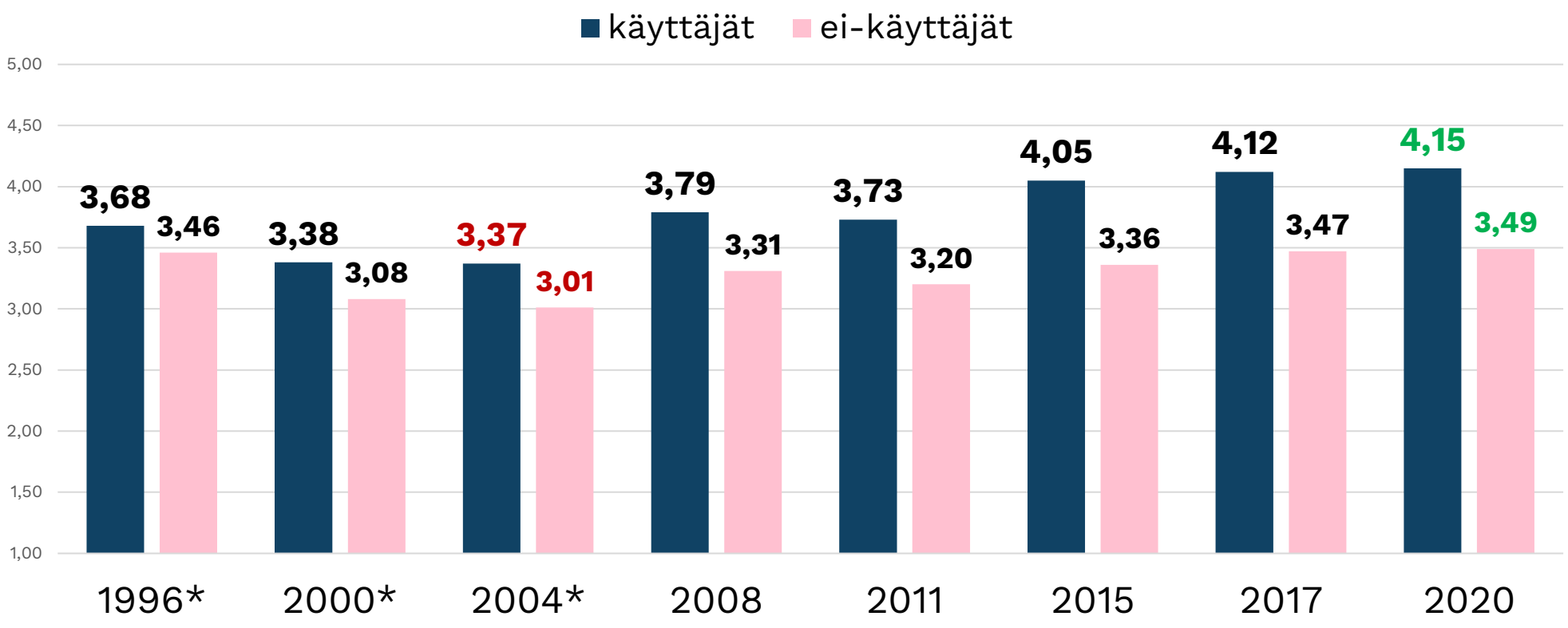

Kuntakohtaiset arviot 2020: min 3,69 ja max 4,46

* Huom. Vuosina 1996, 2000 ja 2004 kysytty arviota terveyskeskuksen vastaanotosta yleisesti

Kuntaliiton kuntalaiskyselyt 1996-2020:

Tyytyväisyys ikääntyneiden palveluasumiseen* 1996-2020. Käyttäjät vs. ei-käyttäjät.

keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio.

Kuntakohtaiset arviot 2020: min 2,81 ja max 4,00

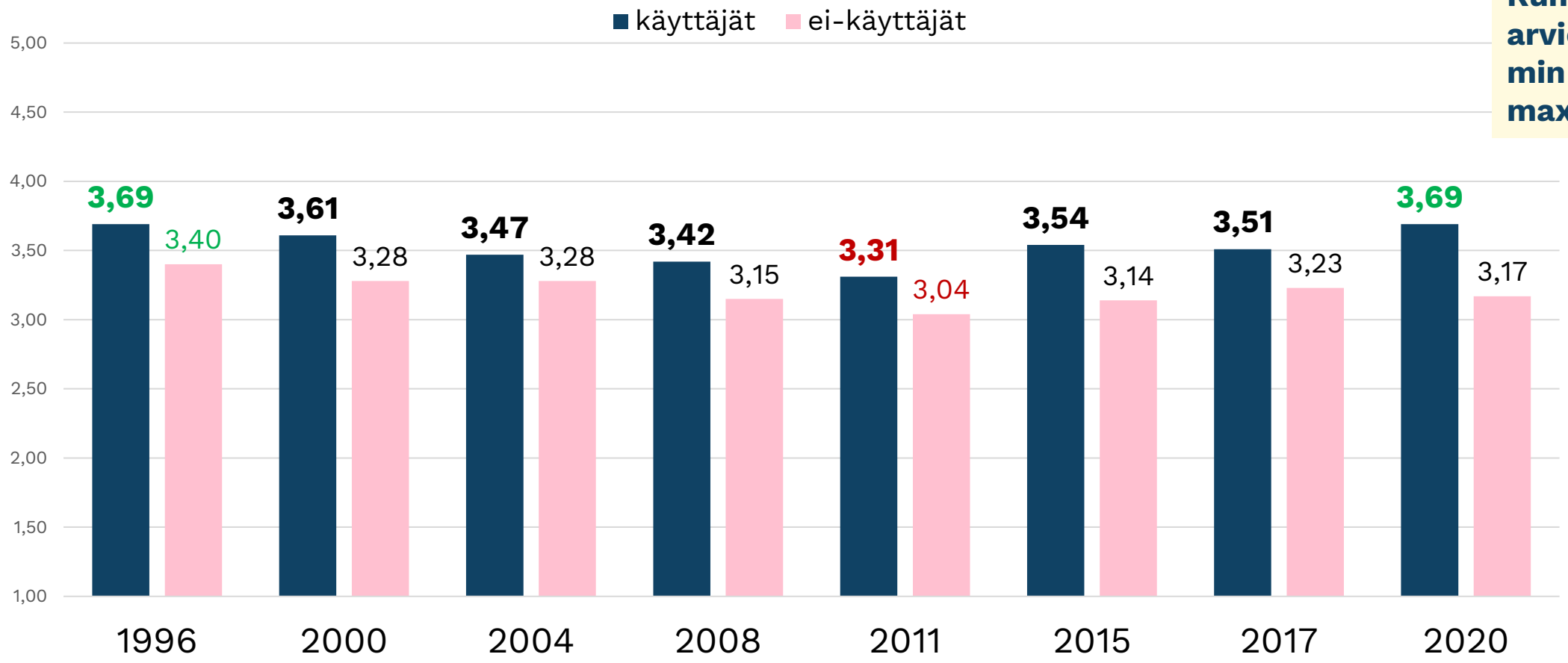

*Vuosien 2008-2017 kyselyissä muodossa 'vanhusten palveluasuminen (esim. palvelutalo)', 1996-2004: palveluasuminen/palvelutalo'.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntalaistutkimus 2020:

Tyytyväisyys erityisesti terveyspalveluihin on hyvin suurta ja arviot saatavuudesta ja saavutettavuudesta vähintään kohtuullisella tasolla kaikenkokoisissa kunnissa.

KUNTA LIITTO

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntalaisten arviot *sosiaali- ja terveyspalvelujen* hoidosta ja saavutettavuudesta kuntakokoluokittain tarkasteltuna.

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025
Kuntaliiton tutkimusohjelma 2020–2025

Sosiaalipalveluindeksin arvot tutkimuskunnissa.
Indeksin keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. (N=3648-4758)

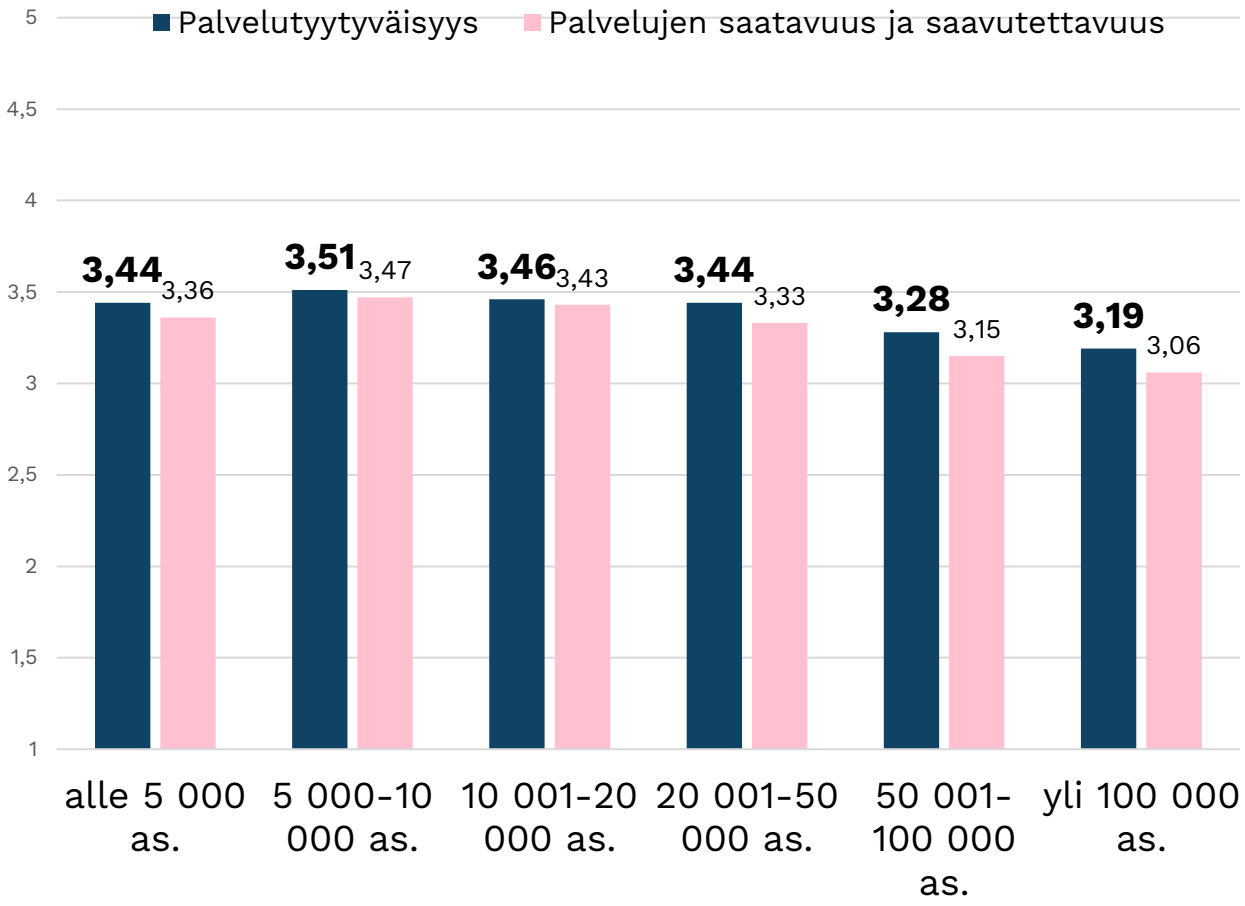

Terveyspalveluindeksin arvot tutkimuskunnissa.
Indeksin keskiarvot asteikolla 1-5; mitä suurempi arvo, sitä positiivisempi arvio. (N=9911-10170)

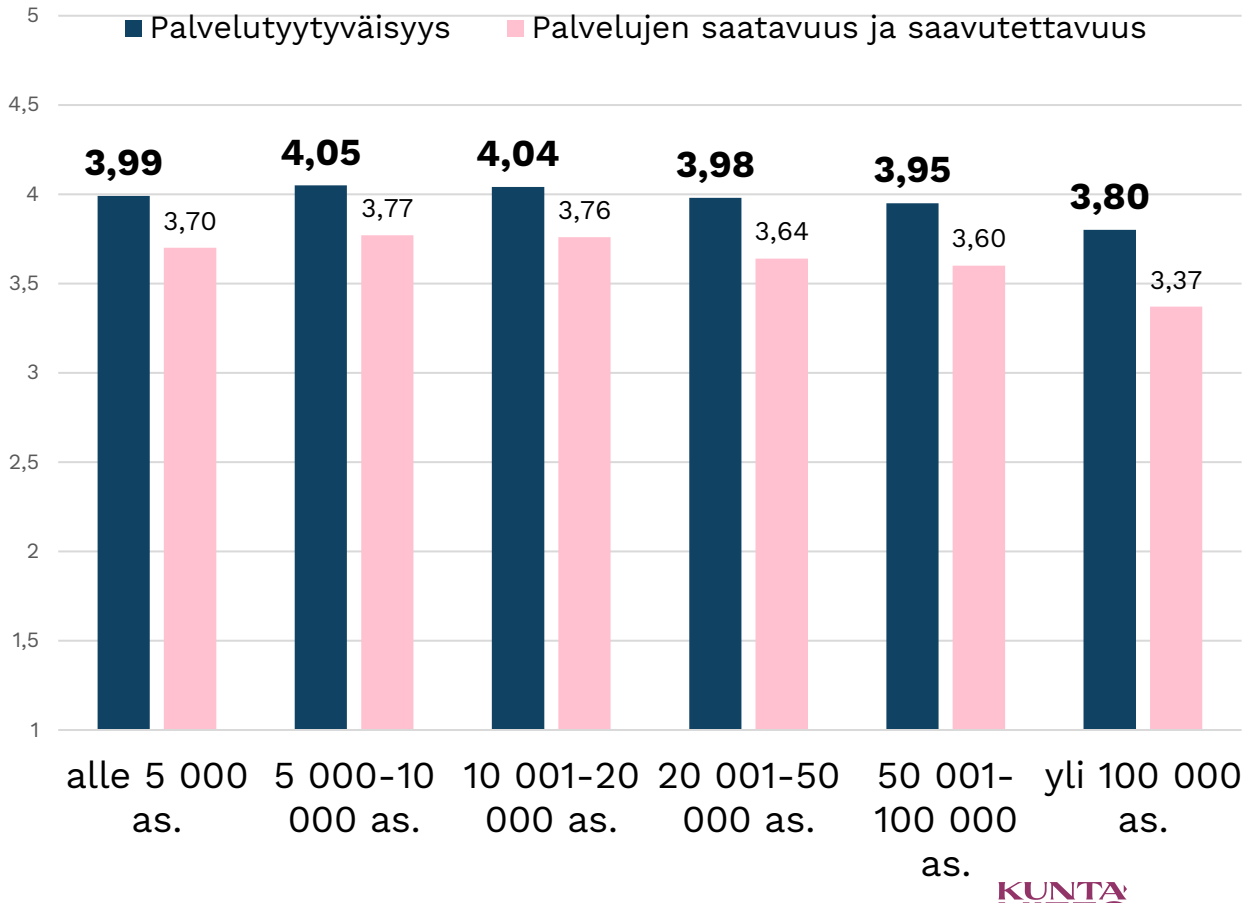

KUNTA LIITTO

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

Kuntalaistutkimus 2020:

Sosiaali- ja terveyspalveluihin ollaan pikemmin tyytyväisiä kuin tyytymättömiä tarkasteltuna niin ikäluokan, sukupuolen, äidinkielen ja kodin sijainnin mukaan.

KUNTA LIITTO

Kuntalaistutkimus 2020:

Kuntaliiton uutisointeja kunnallisia palveluja 2020 koskevista tuloksista

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

- **Uutinen 18.6.2020: Kuntalaiset tyytyväisiä kuntien toimintaan koronatilanteessa.**
- **Tiedote 8.12.2020: Kuntalaiset ovat edelleen hyvin tyytyväisiä kunnallisiin palveluihin.**
- **Tiedote 26.1.2021: Kuntalaiset aiempaa tyytyväisempiä sosiaali- ja terveyspalveluihin.**
- **Tiedote 19.4.2021: Kuntalaiset aiempaa tyytyväisempiä perusopetukseen ja lukiokoulutukseen.**
- **Tiedote 26.4.2021: Palvelut, asuinympäristö ja turvallisuus tärkeimpiä hyvän kotikunnan tekijöitä 18-29-vuotiaille.**

Lisätietoja:
- www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2020
- www.kommunforbundet.fi/invanarundersokning2020

KUNTA LIITTO

Kuntaliiton aiempien kuntalaiskyselyjen palvelutuloksia löytyy VM:n Peruspalvelujen tila -raporteista

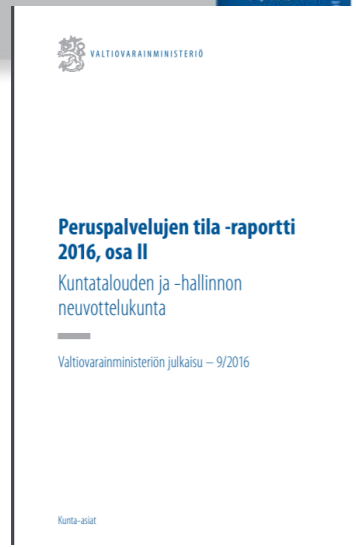

Peruspalvelujen tila 2018

https://vm.fi/julkaisu?pubid=25904

Peruspalvelujen tila 2016, osa II

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/74865/Peruspalvelujen%20tila%20-raportti%202016.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Peruspalvelujen tila 2014, osa II

https://vm.fi/documents/10623/307653/Peruspalvelujen_tila-raportti_9_2014_II_osa.pdf/

KUNTA-LIITTO

ERILAISTUVA KUNTASUOMI 2025

FÖRÄNDRINGARNAS KOMMUNFINLAND 2025

Kiitos!

Marianne Pekola-Sjöblom
Tutkimuspäällikkö – Forskningschef
Marianne.pekola-sjoblom@kuntaliitto.fi
@M_PekolaSjoblom

www.kuntaliitto.fi

SOTE-
TULEVAISUUS-
PÄIVÄ

Kiitos osallistumisesta

Esitykset nähtävillä tapahtumasivulla ja tallenne, katsottavissa kaksi viikkoa julkaisusta

Seuraava sote-tulevaisuuspäivä järjestetään näillä näkymin elo-syyskuussa

KUNTA-
LIITTO

Sote-uudistus on kunnallishallinnon historian suurin muutos

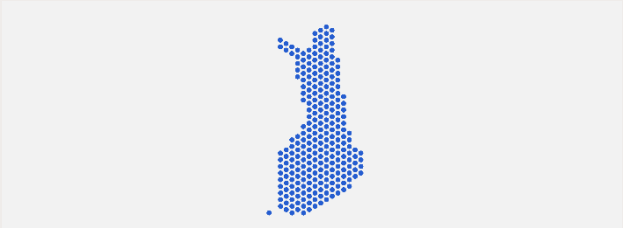

Muutos koskee kaikkia kuntia

Sote- ja pelastustehtäviä siirtyy n. 130 kunnalta ja n. 50 kuntayhtymältä

175 000 siirtyvää työntekijää

Kuntasektorilla työskentelee muutoksen jälkeen n. 43% julkisen hallinnon työntekijöistä

23 mrd€ kuntataloudesta hyvinvointialueille

Kuntatalous puolittuu ja kuntien tuloveroprosentti laskemassa yli 13%

Myös Kuntaliitto varautuu tukemaan jäseniään ja sopimuskumppaneita muutoksessa, mikäli uudistus toteutuu

KUNTA-LIITTO

KUNTA-
LIITTO

KUNTALIITTO.FI/SOTEUUDISTUS